Ազգ

Azg

armenian daily

21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2003 ՈՒՐԲԱԹ 33 (2718)

ԱՄՆ-ը երկօրյա ժամկետ է տալիս Թուրքիային

Երեկ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնի հետ հանդիպման ավարտին Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քոլին Փաուելը հայտարարեց, թե Թուրքիայի տարածքում ամերիկյան զորքի տեղակայման թույլտվություն ստանալու ժամկետն անսահմանափակ չէ: Անկարան առաջիկա երկու օրերի ընթացքում պետք է հստակ պատասխան տա Վաշինգտոնին, այլապես վերջինս գործողության մեջ կդնի առանց Թուրքիայի Իրաքին ռազմական հարվածներ հասցնելու մեկ այլ ծրագիր: Պետքարտուղարը չմոռացավ հիշեցնել, որ Մ. Նահանգները պատերազմական գործողությունների պատճառելիք վնասների Անկարային առաջարկել է մեծագումար օգնությունների մի ողջ փաթեթ: Մինչդեռ հայտնի է, որ վարչապետ Գյուլի կառավարությունն ամերիկացիներից պահանջում է շատ ավելի մեծ՝ շուրջ 26 մլրդ դոլարի «հատուցում»: Ըստ BBC հեռուստակայանի, Գյուլը ասել է, որ ամերիկյան զորքերի թույլտվության հարցը պետք է որոշվի խորհրդարանում: Այնինչ հայտնի է, որ երեկվա նիստից հետո խորհրդարանը գնացել է շաբաթավերջի արձակուրդի, հետեւաբար միայն արտահերթ ժողովում կարող է քննել այդ հարցը, ինչը քիչ հավանական է:

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մարտի 5-ին կլինի երկրորդ փուլ. Ռոբերտ Քոչարյան եւ Ստեփան Դեմիրճյան

Երեկ, ժամը 17.45-ին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Արտակ Սահրադյանը նախ ներողություն խնդրեց, որ օրվա ընթացքում լրահոսք չի եղել եւ դա պատճառաբանեց նրանով, որ մասնավորապես Սյունիքում, Գեղարքունիքում, թիվ 20 եւ թիվ 19 ընտրատարածքներում ձնաքքերի պատճառով տվյալները ստացել են ուշացումով: Օրվա առաջին կեսի տվյալներով ընտրությունների մասնակցության թիվը կազմել էր մոտ 1 մլն 463 հազար: Ժամը 14-15-ին ԿԸՀ-ն շարունակել է ստանալ տվյալներ: Արտակ Սահրադյանը նշեց, որ իրեն զարմացրել է «ուշացող» տարածաշրջաններից հատկապես Արարատի մարզը, որտեղ բուք չի եղել:

Ըստ 17.45-ի տվյալների, Արտաշես Գեղամյանն ուներ 241 հազար 822 ձայն (17 տոկոս), Ստեփան Դեմիրճյանը՝ 392 հազար 636 (27,7), Ռոբերտ Քոչարյանը՝ 709 հազար 260 ձայն (49,8 տոկոս): Այս տվյալների հիման վրա ԿԸՀ նախագահը հիշեցրեց, որ 49,8 տոկոսը չի բավարարում առաջին փուլով ավարտվելու պահանջներին եւ տանում է երկրորդ փուլ: Արտակ Սահրադյանը նշեց նաեւ, որ հանրապետության ղեկավարությունը դեռեւս ցերեկը տեղեկացվել էր երկրորդ փուլի հավանականության մասին:

Երկրորդ փուլով ընտրության օրը պետք է որոշվի քվեարկությունից հետո 14-րդ օրը:

Ժամը 18.00-ին ԿԸՀ-ն գումարեց նիստ՝ օրակարգում ունենալով մեկ հարց հանրապետության նախագահի ընտրությունների նախնական արդյունքների ամփոփման մասին: Պատրաստվել էր մեկ որոշման նախագիծ: Օրակարգը միաձայն հաստատելուց հետո Արտակ Սահրադյանը հրապարակեց ընտրությունների նախնական արդյունքները: Ըստ այդմ՝ քվեարկությանը մասնակցել է 1 մլն 464 հազար 93 ընտրող: Այդ ձայները բաշխվել են հետեւյալ կերպ.

1. Ռուբեն Ավագյան 5073
2. Արտաշես Գեղամյան 247360 (17,4 տոկոս)
3. Ստեփան Դեմիրճյան 400846 (28,3 տոկոս)
4. Արամ Կարապետյան 41683
5. Արամ Հարությունյան 1218
6. Վազգեն Մանուկյան 12988
7. Գառնիկ Մարգարյան 855
8. Արամ Գ. Սարգսյան 1633
9. Ռոբերտ Քոչարյան 707155 (49,8 տոկոս)

Ավելացնենք, որ ԿԸՀ նախնական արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը չէր ներառում անճշտությունների չափը:

Հրապարակված տվյալների հիման վրա ԿԸՀ-ն որոշեց 2003 մարտի 5-ին անցկացնել նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլի քվեարկությունը, որին կմասնակցեն թեկնածուներ Ստեփան Դեմիրճյանն ու Ռոբերտ Քոչարյանը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Սերժ Սարգսյան. «Մենք երկրորդ փուլում անպայման հաղթելու ենք»

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Նախագահը սառնասրտորեն ընկալեց երկրորդ փուլի իրողությունը, տրամադրված է մարտականորեն եւ լայն ծավալով շարունակելու է իր նախընտրական աշխատանքը», հայտարարեց նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական շտաբի պետ Սերժ Սարգսյանը երեկ երեկոյան հրավիրած մամլո ասուլիսում: Պրն Սարգսյանը հայտարարեց նաեւ, որ 707 հազար ընտրողների քվեն, որ տրվել է Ռոբերտ Քոչարյանին, ամուր նախադրյալներ է ստեղծում երկրորդ փուլում նրա հաղթանակի համար: Հենց դրանով էլ, փաստորեն, շտաբի ղեկավարը պայմանավորեց իր այն համոզումը, որ երկրորդ փուլում իրենց թեկնածուն անպայման հաղթելու է:

Մինչ ընտրության առաջին փուլի կայանալը, թեկնածուի կողմնակիցները եւ մասնավորապես Սերժ Սարգսյանը համոզված էին նաեւ, որ նախագահ Ռ. Քոչարյանը հաղթելու է առաջին փուլում: Սակայն հաշվարկներն իրենց չարդարացրին, քանի որ, ըստ Ս. Սարգսյանի, ամբողջովին հաշվի չեն առնվել ողջ իրողությունները՝ հիմնականում հակառակորդների կիրառած տեխնոլոգիաները: Որպես այդպիսիք նա նշեց ինչպես քաղաքական գործընթացներում ընդունելի, այնպես էլ անընդունելի տեխնոլոգիաները: Իսկ ընդհանրապես, Սերժ Սարգսյանը համոզված է, որ ընտրապայքարում խախտվել էր կոռեկտությունը: Երկրորդ փուլում այդ իրողություններն անպայմանորեն հաշվի կառնվեն: Մինչեւ հաջորդ փուլը երկշաբաթյա ժամանակ կա, եւ այդ ընթացքում Ռ. Քոչարյանի նախընտրական շտաբը կփորձի նոր մոտեցումներով կազմակերպել իր աշխատանքները:

Տես ♦ էջ 3

Հայազգի երիտասարդի օգնությամբ Կրասնոդարի մարզում բացահայտվել է հանցախումբ

Ռուսաստանի Կրասնոդար քաղաքում լույս տեսնող «Երկրամաս» թերթի հաղորդագրությունից տեղեկացանք, որ չորեքշաբթի օրվանից հարյուրավոր զինծառայողների եւ ոստիկանների մասնակցությամբ սկսվել է հատուկ գործողություն ուղղաթիռներով եւ զրահամեքենաներով: Նրանք փնտրում են թմրաբիզնեսով զբաղվող մի հանցախմբի, որը սպանել է հրաձգային հատուկ գնդերի երկու զինվորի եւ 4 իրավապահպանների: Հանցախմբի ղեկավարը, որն անցել է աֆղանական եւ չեչենական պատերազմների բովով, ոչնչացված է: Հանցագործները բացահայտվել են տեղի հայ բնակչի օգնությամբ, որը տեղի ներքին գործերի բաժնի արտահաստիքային աշխատակիցն է: Մի քանի օր առաջ Արարատ անունով այս երիտասարդը, որը հրաձգային հատուկ գնդի զինվոր է Գունայկա գյուղում (Տուապսեից 80 կմ հեռու), ներքին գործերի աշխատակիցներին պատմել էր, որ հեռավոր անտառներից մեկում տեսել է զինված մարդկանց: Ահազանգից հետո ոստիկանները, Արարատի ուղեկցությամբ, գնացել են Կոսլովինա, սակայն այնտեղ նրանց դարանակալել են հանցախմբի անդամները: Արարատը թեթեւ վիրավորվել է եւ, ինչպես ինքն է պնդում, նրան հաջողվել է վերացնել հանցախմբի ղեկավարին, երբ վերջինս փորձել է նռնակ նետել իր վրա: Սակայն նռնակը պայթել է նրա ձեռքում եւ կտրել գլուխը: Այս պահին Կրասնոդարի երեք շրջաններում՝ Տուապսեի, Լազարեւի եւ Ապշերոնի, բոլոր ճանապարհները շրջափակված են զրահատեխնիկայով, իսկ լեռներում աշխատում են հատուկ խմբերը:

Ռ. Պ.

Ամբոխը Նալբանդյան փողոցի ցուցափեղկերից պոկեց Ռոբերտ Քոչարյանի գովազդային պլակատները

Փետրվարի 20-ին, ժամը 18:00-ին խմբագրությունն ահազանգ ստացավ, որ մոտ 500 հոգանոց մի խաժամուժ, որը մասնակցել է Մատենադարանի մոտ կայացած հանրահավաքին (տես՝ էջ3), Հանրապետության հրապարակից Նալբանդյան փողոցով բարձրացել են մինչեւ Սայաթ-Նովայի փողոց՝ այդ ընթացքում վանկարկելով «Քոչարյան, հեռացիր, մեր նախագահը Դեմիրճյանն է», ու ձնագնդերով հարվածել են փողոցի աջ եւ ձախ մասերում տեղակայված մասնավոր խանութների, գործակալությունների եւ այլ հիմնարկ-ձեռնարկությունների ապակիներին ու պահանջել հանել նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի գովազդային պլակատները եւ նկարները: Ամբոխն իր արշավն ավարտել է Սայաթ-Նովայի փողոցում գտնվող Ռ. Քոչարյանի շտաբի մոտ: Բազմաթիվ անբարո ու անպատշաճ լուտանքներ թափելով գործող նախագահի հասցեին, ճռճռել ու ծեծկռտուք են սկսել: Ես շրջայց կատարեցի նշված հասցեով եւ պարզվեց, որ որեւէ տեղ Քոչարյանի պլակատներից չէր մնացել: Իսկ մի քանի ականատեսների հետ զրույցից պարզվեց, որ աշխատողներն ամբոխից ահաբեկված՝ իրենք էլ են պոկել պլակատները, որ չկոտրեն ցուցափեղկերն ու շտապ փակել են խանութները: Այդ խայտառակ ընթացքում եղել են, ըստ ականատեսների, նաեւ ճռճռուկներ, ծեծկռտուք երիտասարդների միջեւ: Նշված հասցեում նախագահի մյուս թեկնածուների պաստառներն իրենց տեղում էին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

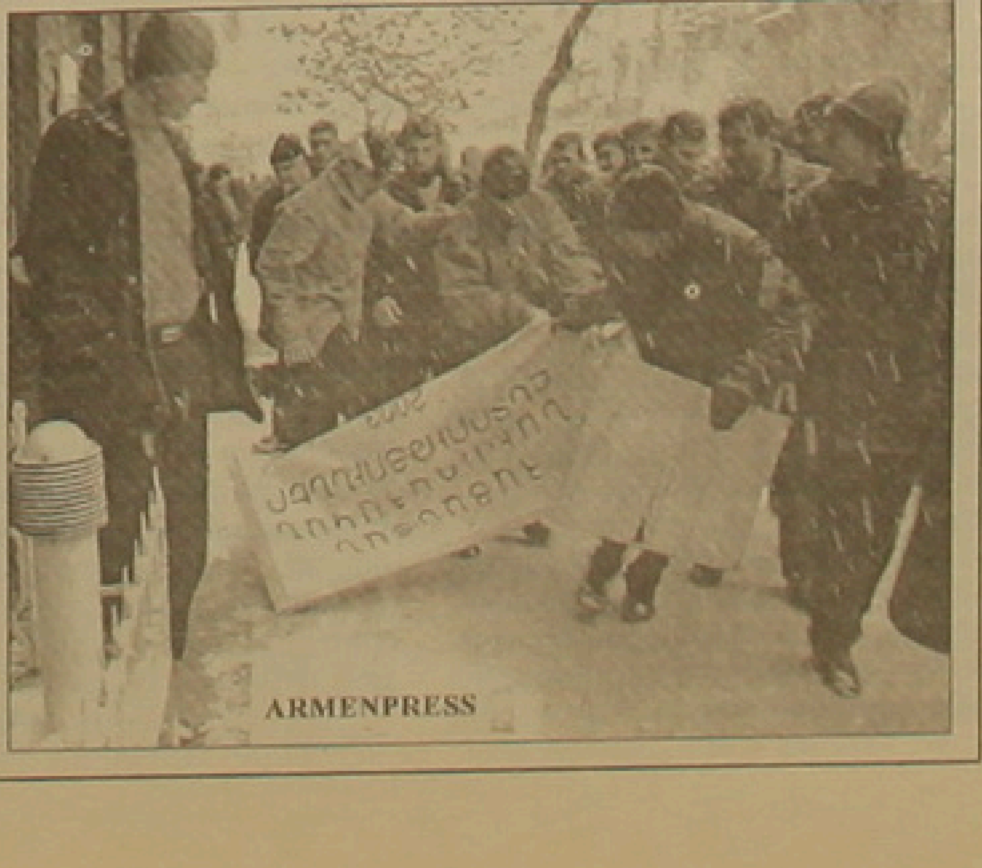

Ֆլորիդայում ձերբակալվեց պաղեստինցի իսլամիստների խումբ

Ամերիկյան դաշնային ոստիկանությունը երեկ Ֆլորիդայում ձերբակալեց պաղեստինյան «Իսլամական ջիհադ» կազմակերպության ամերիկյան թեւի ակտիվիստների մի խումբ, որի ղեկավարն է Սամի ալ Արիան անունով համալսարանի մի պրոֆեսոր: Ձերբակալվածներից, որոնց թիվը 8 է, 4-ի դեմ արդեն հրապարակվել է մեղադրանք՝ սպանություն, սպանության փորձ, դրամի լվացում, ահաբեկչական խմբերին օգնություն: Ըստ դատախազության, խմբի անդամները նյութապես, տեխնիկապես եւ քարոզչական միջոցներով օգնում էին Պաղեստինում թե այլուր ահաբեկչական գործողությունների:

Ալիեւը կմեկնի ԱՄՆ

ԲԱՔՈՒ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի պաշտոնական հաղորդագրության համաձայն, նախագահ Հեյդար Ալիեւը փետրվարի վերջերին մեկնելու է ԱՄՆ այդ երկրի նախագահ Ջորջ Բուշի հրավերով:

Այնինչ «Ենի Մուսավաթ» թերթը գրում է, թե այցի իրական նպատակը բժշկական ստուգումն է:

Ժողովրդի շահե՞ր, թե՞ պոպուլիզմ

Հանրահավաք Մատենադարանի դիմաց

Ժամը 14-ին մարդիկ շարունակում էին հավաքվել Մատենադարանի դիմաց դեռեւս ընտրություններից երկու օր առաջ հայտարարված հանրահավաքին: Այն, սակայն, այդ ժամին արտոնված չէր, հանրահավաքի արտոնությունը տրվել էր ժամը 16-18-ի համար: Կարծես նախապես իմանալով քվեարկության արդյունքները, ընդդիմությունը երեկվա հանրահավաքի կոչը դեռեւս փետրվարի 17-ին էր հնչեցրել: Մեքենան, որ պետք է բերեր բարձրախոսները, ուշանում էր (սա եւ իշխանությունների կողմից սադրանք համարվեց), եւ արդեն հավաքված մարդկանց միանում էին նորերը: Դժվարանալով ստույգ նշել հավաքվածների թիվը, ասենք, որ խոսքը հազարավոր մարդկանց մասին է:

Ժողովուրդը հնարավորություն ուներ տեսնել նախագահի մի քանի թեկնածուների միասին՝ Ստեփան Դեմիրճյան, Արամ Գասպարի Սարգսյան, Արամ Կարապետյան, հանրահավաքի բանախոսներից էին նաեւ Արամ Զավենի Սարգսյանը, Րաֆֆի Հովհաննիսյանը: Բագեյան, Սադոյան, Շավարշ Քոչարյան խումբը եւս այստեղ էր: Ելույթ ունեցողների հետեւում երեւում էր Վահան Շիրխանյանը, իսկ միտինգավորների առաջին շարքերում՝ ՀՀՇ-ական դեմքեր: Ընդդիմադիր թեկնածուներից չկար Արտաշես Գեղամյանը, սակայն ժողովուրդը պահանջում էր նրան՝ կասկածներ հայտնելով, թե չի՞ լքել է ընդդիմադիր բանակը:

Բարձրախոսը վերջապես բերեցին, եւ հանրահավաքը սկսվեց: Ելույթ ունեցողները նշում էին, որ նախորդ օրվա ընտրություններն անցել են լուրջ կեղծիքներով եւ իրականում ձայների մեծամասնությունը Ստեփան Դեմիրճյանն է ստացել: Հնչում էին կոչեր առաջիկա օրերին շտկելու իրավիճակը: Դարձյալ բանախոսները հավատարիմ էին իրենց ոճին, եւ իշխանությունների հասցեին հնչեցին արդեն սովորական դարձած վիրավորանքներ. «...Քոսոտները չեն կարող կանգնել ժողովրդի կամքի դեմ, Քոչարյանը հաղթել է միայն Նուբարաշենի եւ այլ գերեզմանոցներում»: Պահանջն այն էր, որ արդեն հայտարարված նախնական տվյալները չեղյալ հայտարարվեն, ստուգումներ կազմակերպվեն քվեարկության իրական արդյունքները բացահայտելու համար:

«100 հազար մեր հայրենակիցներ մայրաքաղաքից այժմ միացել են մեզ, շատերն էլ մարզերում են սպասում մեր վճռին», խոսքերով համախմբման եւ ընտրությունների հայտարարված արդյունքների դեմ պայքարելու կոչեր էին արվում: Նշենք, որ հավաքվածների մի մասն ավտոբուսներով մարզերից էին բերվել:

Րաֆֆի Հովհաննիսյանը Ստեփան Դեմիրճյանին համաժողովրդական թեկնածու էր անվանում, իսկ Արամ Կարապետյանն՝ առիթն օգտագործելով, արդարացնում իրեն տրված քիչ ձայների փաստը՝ նշելով, որ ինչքան իր վարկանիշը ցածր է ներկայացվում, այնքան իր գործերը լավ են ընթանում:

Ընդդիմությունը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին ուղղված իր պահանջը՝ հրապարակված արդյունքները չեղյալ համարել, բարձրաձայն ընթերցեց եւ ժողովրդին կոչ արեց գնալ դեպի ԿԸՀ-ի շենք: Հանրահավաքի մասնակիցներն այնուհետեւ հավաքվեցին ոստիկանության կողմից արդեն շրջապատված շենքի դիմաց եւ այնտեղ մնացին մոտ 1 ժամ, մինչեւ ԿԸՀ-ի նախագահն ընդունեց հանրահավաքի կազմակերպիչներից մի խմբին եւ նրան հանձնվեց ԿԸՀ-ին ուղղված գրավոր պահանջը: Բարեբախտաբար, մարդկանց ու ոստիկանության հնարավոր բախումներից հաջողվեց խուսափել:

Հանրահավաքի մասնակիցներն այնուհետեւ մարդկանց կոչ արեցին շարժվել դեպի Հանրապետության հրապարակ: Սակայն քաղաքի այս մասում միջադեպերից չհաջողվեց խուսափել՝ Նալբանդյան փողոցում մի քանի խանութների վրա հարձակում եղավ, որտեղ Քոչարյանի պաստառներն էին փակցված:

Հանրահավաքի կազմակերպիչներն իրենց կոչերը ժողովրդի անունից էին հնչեցնում՝ դրանք հիմնավորելով բացառապես ժողովրդի շահերով: Հետաքրքրականն է՝ արդյոք նույն կազմակերպիչները գիտակցո՞ւմ էին, որ նույն ժողովրդին այսօր ակնհայտ վտանգի են ենթարկում, իսկ ապագայում՝ առավել եւս:

Մ. Հ.

Երթ դեպի ԿԸՀ կռվազան տրամադրությամբ

Երեկ, ժամը 12.00-ին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պատրաստ էր պաշտոնապես հրապարակել ընտրություններին մասնակցած ընտրողների թվի վերջնական տվյալները: Ժամը 14.00-ին ԿԸՀ-ն պետք է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներից ստացած լիներ ընտրությունների նախնական արդյունքների տվյալներ եւ հրապարակեր:

Սակայն երեկ ժամը 14.00-ին ԿԸՀ-ում ոչ մի նախնական տվյալ էլ չէին նախապատրաստվում հրապարակել: Որեւէ տեղեկություն ստանալու սպասումով ԿԸՀ-ում հավատարմագրված լրագրողները շարունակում էին սպասել, երբ ժամը 16.00-ին մոտ լուր տարածվեց, որ Մատենադարանի մոտ հավաքված միտինգի մասնակիցները շարժվում են դեպի ԿԸՀ: Հանձնաժողովի շենքի դիմաց, ողջ փողոցը փակեցին ոստիկանները, իսկ փողոցի երկու կողմերում ժողովուրդ հավաքվեց:

Մեծամասամբ տղամարդկանցից կազմված խմբերը Ստեփան Դեմիրճյանի 1-2 պլակատ էին տանում եւ «Հեռացիր Քոչարյան» գոռում: Ժամը 16.20-16.25-ին ԿԸՀ դռանը մոտեցան Արշակ Սադոյանը, Արամ Կարապետյանը, Գրիգոր Հարությունյանը, Վաղարշակ Հարությունյանը, Ստեփան Զաքարյանը եւ Արամ Գ. Սարգսյանը: Չհամբերելով, որ դռան մոտ հերթապահող ոստիկաններն իրենց վերադասից դուռը բացելու կարգադրություն ստանան, ԱԺ պատգամավոր Արշակ Սադոյանը բախում էր դռան ապակիները, քաշ էր տալիս դուռը: 1-2 րոպեից դուռը բացվեց եւ միտինգավորների պատվիրակությունը մտավ հանձնաժողովի շենք:

Դեպի երկրորդ հարկ (ԿԸՀ նախագահի մոտ) տանող աստիճաններով բարձրանալուն զուգընթաց, պատվիրակներից ոմանք բղավեցին, թե հերիք է սպասենք «դիմացը ուզում են արյուն թափել», արդեն աստիճանների վրա գոռաց Արշակ Սադոյանը, երեկ հիշելով 1996 թ-ի դեպքերը, մոտավորապես, 16.35-ին պատվիրակներն իջան ներքեւ: Ներքեւի հարթակում Արշակ Սադոյանը լրագրողներին հայտնեց, որ ԿԸՀ նախագահն իրենց հայտարարել է, որ ընտրությունների արդյունքներն իրեն էլ չեն բավարարում: ԿԸՀ նախագահը, ըստ պրն Սադոյանի, նշել էր նաեւ, որ երեկ օրվա ընթացքում հեռուստատեսությամբ հայտարարված ինչ-որ նախնական տվյալներն օրինական չեն: Արշակ Սադոյանը նշեց նաեւ, որ Արտակ Սահրադյանն ընդունել է զանգվածային խախտումների փաստը:

Պատվիրակ Գրիգոր Հարությունյանը, բացատրելով ԿԸՀ ներկայացրած իրենց պահանջները, ասաց, որ օրենսդրությամբ տարածքային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր էին բոլոր բողոքներն ընդունել մինչեւ ժամը 14.00-ը: Բայց հնարավոր չի եղել բողոքները հանձնել, քանի որ նշված հանձնաժողովները փակ են եղել:

Պրն Հարությունյանն ավելացրեց նաեւ, որ, ըստ իրենց, հանրապետությունում շուրջ 1,5 միլիոն մարդ չէ, որ մասնակցել է ընտրություններին եւ իրենք գտնում են, որ 500 հազար ձայն կեղծվել է հօգուտ Ռ. Քոչարյանի: Այն հարցին, թե ինչո՞ւ է ժողովուրդը հավաքվել ԿԸՀ շենքի մոտ, պրն Հարությունյանը բացահայտ սուտ խոսելով, պատասխանեց, որ ժողովուրդն ինքն է հավաքվել, որ իրենք ժողովրդին ոչինչ չեն ասել:

Երբ պատվիրակները դուրս եկան շենքից, ոստիկանական երկկողմ պատնեշի արանքով ցուցարարներն անցան ԿԸՀ շենքի մոտով՝ ամբոխին վայել պահվածքով, խուլիգանավարի: Չնայած դրան, երթն անցավ խաղաղ, շնորհիվ ոստիկանության զսպվածության:

Պատվիրակության հետ ունեցած խոսակցության մասին հարցերին քիչ ավելի ուշ պատասխանեց Արտակ Սահրադյանը: Վերջինս նշեց, որ պատվիրակներին ընդունել է որպես հյուրերի: Ինչ վերաբերում է ներկայացված պահանջներին, ապա, ըստ Արտակ Սահրադյանի, դիմում-բողոքները պետք է ներկայացվեին օրենսդրության սահմաններում: Եվ այն, թե հանձնաժողովները փակ են եղել, ըստ Արտակ Սահրադյանի, որպես Ընտրական օրենսգրքի խախտում չէր կարող չբացահայտվել:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ինքնարդարացման լավագույն ձեւը՝ հարձակում

Ընդդիմության ճամբարում էլի տարակարծությունե՞ր

Դեռ փետրվարի 19-ի կեսօրին ընդդիմադիր թեկնածուների ստորագրությամբ ԿԸՀ հայտարարություն ներկայացնելու փաստը վկայեց, որ ընդդիմադիրների համար ընտրությունների ելքը հստակ է՝ անկախ քվեարկության արդյունքներից: Հակառակ դեպքում ուղղակի անտրամաբանական կլիներ մտածել, որ քվեարկությունը դեռ չավարտված նրանք գիտեին դրանց արդյունքները: Չնայած դրան, հաջորդ օրվա, այսինքն՝ երեկվա նրանց քայլերը վկայում էին, որ գործում են չկազմակերպված:

Դեռ նախորդ օրը ԿԸՀ ներկայացված հայտարարության շուրջ թեկնածուները չէին եկել ընդհանուր հայտարարի, որի պատճառով անհասկանալի էր, թե քանի թեկնածուներ են ի վերջո ստորագրել: Բանն այն է, որ պարզ չէր դառնում՝ հավաքած ձայներով երկրորդ տեղն զբաղեցրած Ստեփան Դեմիրճյանը միացե՞լ է հայտարարությանը, թե՞ ոչ: Երեկ այս թեկնածուի նախընտրական շտաբի ղեկավար Գրիգոր Հարությունյանը հայտնեց, թե իրականում գոյություն է ունեցել հայտարարության երկու տարբերակ: Մեկով պահանջվում էր անվավեր ճանաչել ընտրությունների արդյունքներն ընդհանրապես, մյուսով՝ վկայակոչել ընտրակեղծիքների պատճառով արդար ընտրությունների անհարինությունը: Առաջին հայտարարությունն ստորագրելուց եւ ԿԸՀ-ն ներկայացնելուց հետո Ստեփան Դեմիրճյանը «փոշմանել» է, դիմել ԿԸՀ՝ այն չճանաչելու նպատակով, ապա ստորագրվել է երկրորդ տեքստը: Սակայն Արտաշես Գեղամյանի նախընտրական շտաբի ղեկավար Աղասի Արշակյանը, ներկայացնելով ընտրությունները փաստացի թեկնելու մասին առաջին հայտարարության տեքստը, նշեց, թե իրենք չեն ճանաչում քվեարկության «նկարված» արդյունքները: Գրիգոր Հարությունյանը հայտարարեց, սակայն, թե այդ փաստաթղթի հետ իրենք կապ չունեն, չնայած չի բացառվում, որ շտապով միանան դրան էլ: Բոլոր դեպքերում, ըստ Հարությունյանի, իրենք համակարծիք են այդ բնորոշումներին: Այստեղ ուղղակի անհասկանալի է թվում՝ ինչո՞ւ էր Դեմիրճյանի շտաբը ԿԸՀ դիմում իրենց ստորագրությունն անվավեր հայտարարելու պահանջով, եթե ի սկզբանե կողմ էր այնտեղ տրված բնորոշումներին: Կարելի է եզրակացնել, թե ընտրությունները բոյկոտելու հարցում Ստեփան Դեմիրճյանի եւ Արտաշես Գեղամյանի մոտեցումները չեն համընկնում: Սակայն երեկ հրավիրված հանրահավաքի ժամանակ հայտարարվեց դիմել ԿԸՀ-ին՝ քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու պահանջով:

Հարությունյանը հայտարարեց, թե իշխանությունները հավանաբար փորձեն նաեւ երկրորդ փուլ անցկացնել, որին իրենք կտրականապես դեմ են, քանի որ համոզված են՝ առաջին փուլում հենց հաղթել է իրենց թեկնածուն՝ Ստեփան Դեմիրճյանը: Հիմնավորումն այն էր, թե գործող նախագահն ուներ, իբր, առավելագույնը 10-15 տոկոսի ձայնը, իսկ 51 տոկոս հաջողվել է ապահովել զանգվածային ընտրակեղծիքների միջոցով: Ըստ Գրիգոր Հարությունյանի, տարբեր ընտրատեղամասերում առավել քան 500 հազար քվեաթերթիկ է քվետուփեր լցվել: Թե որտեղից է ստացվել այս թիվը՝ բանախոսը բացատրեց նրանով, թե իրենք անցկացրել են մինի մարդահամար, պարզել են, որ այս պահին Հայաստանում չէ ընտրողների 30 տոկոսը, բացի դրանից, նախորդ բոլոր ընտրություններին մասնակցել է 1,1 միլիոնից ոչ ավելի ընտրող, իսկ այս ընտրություններին՝ 1,5 մլն թիվն է նշվում, ինչը չի համապատասխանում իրականությանը: Թե որքանով են վստահելի այդ մինի կոչված մարդահամարի տվյալները եւ մարդահամարն անցկացնելու փաստն ընդհանրապես, թերեւս գուշակել կարելի է: Սակայն Դեմիրճյանի շտաբի ղեկավարն ակնհայտորեն անտեսում էր այս ընտրություններին ազգաբնակչության մասնակցության ակտիվությունը: Հետաքրքրականը, սակայն, ոչ այնքան դա էր, որքան Գեղամյանի շտաբի ղեկավարի այն հայտարարությունը, թե հօգուտ Քոչարյանի կեղծվել է 300 հազար քվեաթերթիկ: Փաստորեն, երկու թեկնածուները միմյանցից բավականին տարբերվող թվեր են ներկայացնում, ինչն առավել քան խոսուն է: Թվեր «կրակելը» երբեք դժվար չի եղել այս մարդկանց համար:

Բոլոր դեպքերում ընդդիմությունը խոստանում է այս ամենը այսպես չթողնել: Գեղամյանը շատ ավելի կոշտ քաղաքականություն է առաջարկում՝ բոյկոտել ընտրությունների արդյունքներն ընդհանրապես, որովհետեւ չի կարող հաշտվել պարտության հետ, իսկ ահա Ստեփան Դեմիրճյանի կողմնակիցներն առաջարկում են իրենց ձեռքի տակ եղած կեղծիքների փաստերն ուսումնասիրելու հնարավորություն ընձեռել՝ ընտրատեղամասերի «դռներն» իրենց առջեւ բացելու միջոցով: Սակայն որքան էլ տարօրինակ լինի, նրանք պնդում են դա իրագործել... ընտրությունների արդյունքները չճանաչելուն զուգահեռ: Թե ինչ են ստուգելու, եթե ի սկզբանե ընդհանրապես չեն հավատում դրանց արդյունքներին՝ դժվար է կռահել: Բացի այդ, ինչպե՞ս կարելի է «զանգվածային ընտրախախտումների» մասին խոսել, ապա պնդել, թե իրենց թեկնածուն հաղթել է: «Վատ» ընտրությունների արդյունքում «լավ» հաղթանակ չի լինում:

Սակայն դա չի խանգարում ընդդիմությանը հավաստիացնել, որ իրենք գնալու են մինչեւ վերջ: Որտեղ է այդ վերջը՝ ընդդիմադիրներն իրենք չեն կարողանում կամ չեն ուզում բացատրել: Մասնավորապես Գրիգոր Հարությունյանը չկարողացավ սպառիչ բացատրել իրենց անելիքները՝ նշելով, թե հույսները դրել էին ժողովրդի վրա: Հիշեցնենք, որ մինչեւ քվեարկության օրն ընդդիմությունը վճռականորեն հայտարարում էր, որ բոլոր միջոցները ձեռք են առել՝ ընտրությունների ընթացքում որեւէ խախտում թույլ չտալու նպատակով: Փաստորեն, հայտարարելով զանգվածային ընտրակեղծիքների մասին, ընդդիմությունն ուղղակիորեն հաստատում է, որ առնվազն ի զորու չի եղել դրանք կանխելու եւ թոզ է փչել ընտրողների աչքերին:

Իսկ որ խախտումներ եղել են, հաստատում է նաեւ հակառակ ճամբարը: ՀՅԴ խմբակցության ղեկավար Աղվան Վարդանյանը հայտարարեց, որ այդպիսի դեպքեր արձանագրվել են, եւ որոնց պետք է ընթացք ու գնահատական տալ: Սակայն, ըստ Վարդանյանի, դրանք այն մասշտաբների չեն եղել, որպեսզի կասկածի տակ առնեն կայացած ընտրությունները: Ինչ վերաբերում է ընդդիմության բարձրացրած աղմուկին, ապա Վարդանյանը գտնում է, որ դրանք սպասելի էին, որոնցով պարզապես «փոխհատուցում», արդարացնում են իրենց պարտությունը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-582863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Դիտորդ

Այս մասին երեկ հայտարարեց ԱՊՀ դիտորդական առաքելության ղեկավար, ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Յուրի Յարովը եւ կոչ արեց բոլոր միջազգային դիտորդներին միանալ այդ հայտարարությանը: Այդ կոչը թերեւս պատահական չէր, քանի որ արդեն մամուլի ասուլիսի վերջում ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը հնարավոր համարեց ԵԱՀԿ եւ ԱՊՀ դիտորդների միասնական հայտարարությամբ հանդես գալը:

ցուցակներում, 15-ից ավելի մարդկանց կուտակումները տեղամասերում եւ դրանցից 50 մետրից մոտ տարածքում: Սակայն, Յուրի Յարովի հավաստմամբ, ընդդիմադիր թեկնածուների ներկայացուցիչները գոհ են եղել քվեարկություններին ընթացքից եւ ասել, որ եթե այդպես էլ ավարտվեն, ապա իրենք կճանաչեն հաղթող թեկնածուին: Սակայն երեկ նախագահի 6 թեկնածուներ հայտարարել են, որ տեղի են ունեցել ընտրախախտումներ, եւ

ԱՊՀ դիտորդական խմբի ղեկավարներից Կոնստանտին Մարկելովն անդրադարձավ նախօրեին հայտնաբերված 500 քվեաթերթիկներին, որոնց մասին իրենք տեղեկացել են Արամ Սարգսյանից: Նա հայտնեց, որ դրանք եղել են մաքուր քվեաթերթիկներ, եւ դեռեւս հայտնի չէ՝ պատճենահանվա՞ծ են եղել, թե՞ տպագրված: Ամեն դեպքում այս կապակցությամբ հարուցվել է քրեական գործ:

Ինչ վերաբերում է ընտրություննե-

«Ազատ, ժողովրդավարական, թափանցիկ, արդար, լեգիտիմ»

Այսպիսին էին նախագահական ընտրությունները Հայաստանում ԱՊՀ դիտորդների գնահատմամբ

Մինչ այդ տեղեկացվեց, որ ԱՊՀ առաքելությունը Հայաստանում գործում է հունվարի 20-ից: Այստեղ ընդգրկված են 11 երկրների 60-ից ավելի ներկայացուցիչներ, այդ թվում՝ դիտորդներ ԱՊՀ միջխորհրդարանական վեհաժողովից, Ռուսաստան-Բելառուս միջխորհրդարանական միությունից, տարբեր երկրների կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովների ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ: Դիտորդները ընտրությունների ժամանակ եղել են 277 ընտրական տեղամասերում, հանդիպել քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչների, նախագահի թեկնածուների, զրուցել բազմաթիվ ընտրողների, ընտրական տեղամասերի ղեկավարների, թեկնածուների վստահված անձանց հետ: Կարծիքներ եւ գնահատականներ են փոխանակվել այլ միջազգային դիտորդների հետ:

ԱՊՀ դիտորդական առաքելությունն այն եզրակացության է հանգել, որ Հայաստանի ընտրական օրենսգիրքը հնարավորություն է տալիս անցկացնել ազատ եւ արդար ընտրություններ, որ ընտրողներն ազատորեն իրենց կամքն են արտահայտել, իսկ առանձին խախտումները լուրջ ազդեցություն չեն թողել ընտրությունների արդյունքների վրա: Դրանց թվում Յուրի Յարովը նշեց թերությունները ընտրա-

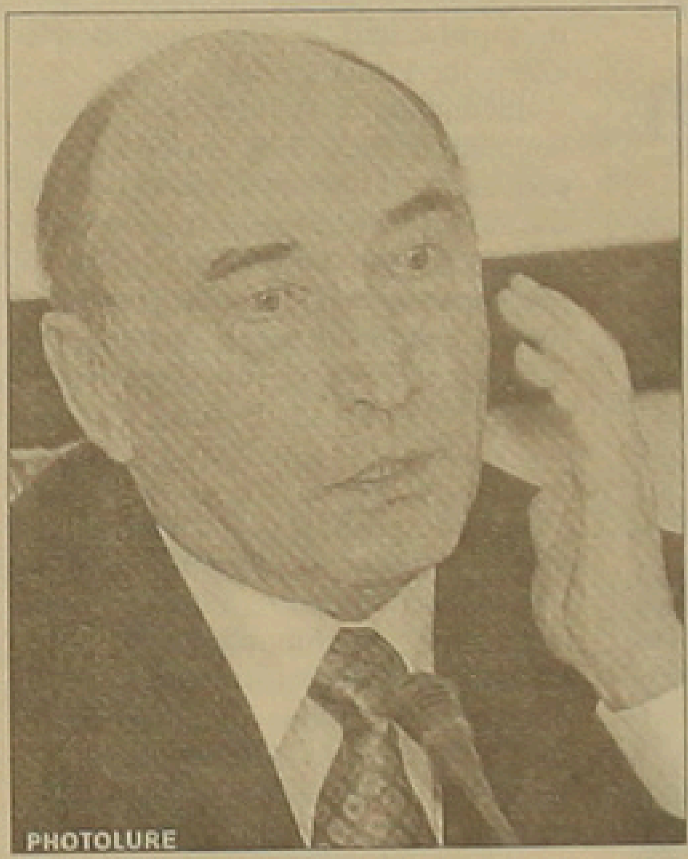
PHOTOLURE

իրենք չեն ճանաչի ընտրությունների արդյունքները: Պատասխանելով լրագրողների հարցին, Յուրի Յարովն ասաց, որ այդ հայտարարությանն իրենք ծանոթ են: Սակայն դրանում տեսնում են ավելի շատ քաղաքական հայտարարություն առանց փաստերի, որոնց մասին ասվում է: Մինչդեռ դրան կից հավելվածներ չեն եղել, իսկ հայտարարությունն արվել է ժամը 17-18-ի շրջանում, երբ ընտրությունները դեռեւս ընթանում էին եւ արդյունքներն անհայտ էին:

րի արդյունքների վերաբերյալ ընդդիմության դիրքորոշմանը, ապա Կոնստանտին Մարկելովը նշեց, որ դեռ մինչեւ դրանց հայտնի լինելը, նախագահի թեկնածուներից Արամ Կարապետյանն իր հետ հանդիպման ժամանակ ասել է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի կողմից ձայների կեսից ավելին հավաքելու դեպքում այդ ընտրությունները կեղծված են, եւ ընդդիմությունը «դրանից շատ կվրդովվի»: Իսկ երեկվա հանրահավաքն էլ, վկայակոչելով Արտաշես Գեղամյանին, Կոնստանտին Մարկելովը հայտնեց, որ նշանակված է եղել քվեարկությունից մեկ օր առաջ:

Դիտորդական առաքելության մեկ այլ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Վիտաեւը նույնպես հավաստելով, որ ընտրություններն անցել են խաղաղ մթնոլորտում եւ դիտորդների հսկողության ներքո, անդրադարձավ զինվորականների քվեարկության հարցին: Նա հայտնեց, որ ինքը եղել է երկու տեղամասում, որտեղ քվեարկել են զինվորականները, եւ միայն մեկ դեպք է եղել, երբ զինվորներից մեկը փորձել է քվեարկել իր կարմիր գրիչով: Դա չի թույլատրվել: Իսկ ընդհանուր առմամբ այդ տեղամասերում զինվորականների քվեարկությունը եւս անցել է առանց լուրջ միջադեպերի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Լոռու մարզի 6 ընտրատարածքներում Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին քվեարկել է ընտրողների 56,19 տոկոսը, Ստեփան Դեմիրճյանի օգտին՝ 24,2

Լոռու մարզի 6 ընտրատարածքներից ստացված տվյալների համաձայն, 238601 ընտրողից ընտրություններին մասնակցել է 144.013 մարդ (60,35 տոկոսը): Թիվ 35, 36, 37, 38, 39 եւ 40 ընտրատարածքներում ընդհանուր թվով Ռոբերտ Քոչարյանի օգտին քվեարկել է 80.920 ընտրող (56,19 տոկոս), Ստեփան Դեմիրճյանի օգտին՝ 34.896 (24,2 տոկոս), Արտաշես Գեղամյանի օգտին՝ 17.398 (12,1 տոկոս): Արամ Կարապետյանի օգտին՝ 4634 (3,2 տոկոս): Մնացած թեկնածուները հավաքել են չնչին քանակով ձայներ:

Ինչպես նշել էինք թերթի նախորդ համարում՝ թիվ 40 ընտրատարածքը ընդգրկում է նաեւ Տավուշի մարզի 10 գյուղեր (ցուցակներում գրանցված քանակը՝ 10.495 ընտրող):

Ավելացնենք նաեւ, որ Լոռու մարզում էական խախտումներ չեն գրանցվել: Պատշաճ է եղել նաեւ հսկողությունը ոստիկանության աշխատակիցների կողմից:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Սերժ Սարգսյան. «Մենք երկրորդ փուլում անպայման հաղթելու ենք»

Սկիզբը էջ 1

Հնարավոր է, որ դրան խանգարեն ընդդիմադիր դաշտի ներկայացուցիչներն իրենց ծայրահեղական քայլերով, սակայն անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերժ Սարգսյանը համոզված է, որ եթե երկրորդ փուլում Ռ. Քոչարյանն ընտրվի ազատ, արդար եւ թափանցիկ ընտրություններով եւ եթե որեւէ մեկը նման ծայրահեղ միջոցների դիմելով փորձի այլ քայլերի դիմել, ապա խախտած կլինի օրենքը եւ, ըստ այդմ, պատասխանատվության կենթարկվի: Ըստ Սարգսյանի, եթե իրենց թեկնածուն հավաքած լիներ 54, 56 տոկոս ձայներ, ապա այդ դեպքում էլ որեւէ խնդիր չէր լինի: Իսկ ընդհանրապես որպես երկրի անվտանգության պատասխանատու, նա հայտարարեց, որ Հայաստանի իրավապահները պատրաստ են եղել, պատրաստ են եւ միշտ պատրաստ են լինելու ապահովելու երկրի ներքին անվտանգությունն ու կարգ ու կանոնը:

Հարց հնչեց, թե ինչպես է Ռ. Քոչարյանի նախընտրական շտաբը բացատրում ընտրություններում դիտորդական առաքելություն իրականացնող ԵԱՀԿ եւ ԱՊՀ խմբերի իրարամերժ գնահատականները: Շտաբի ղեկավարը, ըստ էության, խուսափելով պատասխանից, նշեց, թե ավելի լավ է գնահատականներ տալ ըստ սեփական աչքերի: Իրենք գտնում են, որ էական ընտրակեղծիքներ չեն եղել, իսկ մասնավորապես Սերժ Սարգսյանը հայտարարեց, թե իրեն նման դեպքեր հայտնի չեն:

Անդրադառնալով ընդդիմության ձեռնարկած քայլերին եւ մարտավարությանը, Սերժ Սարգսյանը հայտարարեց, որ իրենց խորին համոզմամբ՝ ընդդիմությանը չի հաջողվի երկրորդ փուլում հանդես գալ միասնական թեկնածուով, թեեւ այդ հարցն ուսումնասիրման առարկա է: Նա չմանրամասնեց, թե ինչով է բացատրվում իրենց նման դիրքորոշումը:

Դիտորդական առաքելությունը գնահատում է

Դժգոհ չեն, բայց գոհ էլ չեն

Ինչպես եւ սպասվում էր, միջազգային ընտրական դիտորդական առաքելության ներկայացուցիչները մամուլի ասուլիս էին հրավիրել՝ հայ հասարակությանն իրազեկելու իրենց նախնական տպավորությունները: Երեկ ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակի, նաեւ Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի՝ 200 հոգուց բաղկացած առաքելությունը հրապարակեց նաեւ իր հայտարարությունը:

Առաքելության ներկայացուցիչները եղել են հանրապետության 1800 ընտրատեղամասերից 700-ում: ԵԱՀԿ առաքելության ղեկավար Պիտեր Այքերը նախ բլվարկեց ընտրաընթացքի՝ իրենց արձանագրած դրական դրսեւորումները: Թեկնածուների առատությունը, ըստ իրենց, ընտրություններին հասարակության մասնակցության բարձր մակարդակ ապահովեց: Ընթացավ ակտիվ քարոզարշավ, ընդդիմության ներկայացուցիչներն առանց երկմտության, առանց վախենալու քննադատում էին իշխանություններին:

Լորդ Ռասել Ջոնսթոնը՝ Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակության ղեկավարը, տպավորվել էր ընտրական գործընթացին կանանց ակտիվ մասնակցությամբ: Թեեւ ոչ ԿԸՀ-ում, սակայն տարածքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում մեծ էր կանանց ակտիվությունը:

Նախագահական ընտրությունների ընթացքը հիմնականում գնահատելով հանգիստ եւ կազմակերպված, դիտորդները, այնուամենայնիվ, ընդգծեցին, որ հասկապես նախընտրական շատ իրադարձություններ չհամապատասխանեցին միջազգային չափանիշներին: Նախ՝ մթնոլորտը հագեցած էր սպառնալիքներով, քարոզարշավի խափանման եւ այդ ընթացքում բռնության դեպքեր եւս եղան: Իսկ դրանք, ըստ Այքերի, ոչ մի եզր չունեն ժողովրդավարության հետ: Առաքելության հրապարակած հայտարարությունը դժգոհություն է արտահայտում Հանրային հեռուստատեսության գործունեությունից՝ լրատվության ու վերլուծական ծրագրերը կողմնակալ էին եւ սատարում էին գործող նախագահին:

Ըստ դիտորդների, ավելի կողմնակալ էին մասնավոր հեռուստաընկերությունները, մասնավորապես «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերությունը: Տեղական չափանիշների ենթատեքստում բարձր էր նաեւ քաղաքական գովազդի 1 րոպեի գինը՝ 120 ԱՄՆ դոլար: Տպագիր մամուլը, բազմաձայնություն արտահայտելով հանդերձ, նույնպես կողմնակալ է եղել այս կամ այն թեկնածուի հանդեպ:

Ռասել Ջոնսթոնը հայտնեց, որ ինքը եղել է 11 ընտրատեղամասում, եւ ընդհանուր առմամբ, տպավորությունները վատ չեն: Սակայն լուրջ խախտումներ են նկատվել քվեները հաշվելու գործընթացում՝ ինչպես օրինակ, քվեատուփերը լցնելը: «Դեռ կան մարդիկ, ովքեր փորձում են ապրասավորել գործընթացը եւ չեն թողնում, որ մարդիկ ազատ արտահայտեն իրենց կամքը: Նրանք շատ չեն եւ չէին կարող որոշիչ լինել ընտրությունների ողջ ընթացքի համար, այնուամենայնիվ, փաստը մտահոգող է», - ասաց Ռասել Ջոնսթոնը: Ըստ նրա, խախտումների ընդգրկումների չափը որոշել դժվար է, բայց հաշվառման գործընթացում իրենք ընտրախախտումներ են հայտնաբերել թիվ 250, 219, 703, 122, 133, 390 տեղամասերում: Դիտորդները հաշվառվել են նաեւ ընտրական մեքենայությունների փաստեր, ինչպես ընտրողների փոխարեն քվեարկելը եւ քվեներ ապահովելու համար դրդումները: Հայտարարության մեջ նշվում է, որ ընտրությունների հետ կապված բողոքները կարող են բողոքարկվել Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում, քանի որ Հայաստանը միացել է Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիային:

Ըստ առաքելության դիտարկումների, քվեարկման գործընթացը համեմատաբար լավ էր կազմակերպված: Բոլոր ընտրատեղամասերում ներկա էին թեկնածուների մեծ մասի լիազորված անձինք, հանգիստ գործում էին տեղական եւ միջազգային կազմակերպությունները: Խախտումներն արձանագրվել են քվեարկման ընթացքում Երեւանում, Արմավիրում, Կոտայքում, Շիրակում, Արարատում, Գեղարքունիքում, Լոռիում:

Եվրախորհրդի անդամ դառնալուց հետո այս ընտրություններն առաջինն

PHOTOLURE

էին Հայաստանում, եւ փաստորեն, ըստ լորդ Ռասելի, ժողովրդավար ընտրությունները Եվրախորհուրդ մտնելու պարտավորությունների մի մասն են կազմում: Սակայն վերջնական գնահատական տալ այս ընտրություններին, դժվար է, քանի դեռ հաշվարկման գործընթացը եւ բողոքարկումների արդյունքները հայտնի չեն: Այնուամենայնիվ, ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության ղեկավար Պիտեր Այքերը հույս հայտնեց, որ իրենց արձանագրած թերությունները գալիք խորհրդարանական ընտրությունների ընթացքում չեն կրկնվի:

Այնուամենայնիվ, նկատենք, որ դիտորդական առաքելության ընդհանրական գնահատականը միանգամայն որոշակիորեն հակասական էր: Ընտրությունները հիմնականում բնորոշելով հանգիստ եւ կազմակերպված, միաժամանակ նշվում է, որ որոշ գործընթացներ միջազգային չափանիշներին չէին համապատասխանում եւ... «դժվար է գործընթացն ընդհանուր առմամբ դրական գնահատել»: Տպավորություն է ստեղծվում, որ դիտորդները ե՛ւ մուրճին, ե՛ւ սալին են խփում: Եթե հայտարարությունը ձերբազատենք դիվանագիտական քաղաքավարության հանդերձներից, ապա ենթատեքստում փետրվարի 19-ի նախագահական ընտրություններին նրանց արձագանքը բավական կոշտ կարելի է գնահատել: Ի դեպ, այն տրամագծորեն տարբեր է ԱՊՀ դիտորդների գնահատականից:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

www.azg.am

Փետրվարի 12-ին «Նոյյան տապան» գործակալությունը հաղորդագրությամբ մեր հասարակության ուշադրությունը հրավիրեց Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ Բ Մութաֆյանի նամակին: Դա հասցեագրված էր Թուրքիայի ներքին գործերի նախարար Աբդուլքադիր Աքսուին: Դրանով պատրիարք հայրը նախարարից պահանջում էր միջամտել, որպեսզի Թուրքիայի հայությունը նոր անձնագրեր ստանալիս դրա «կրոնական պատկանելություն» սյունակում «այլ քրիստոնյա» նշագրումը չկատարվի:

Մեսրոպ արքեպիսկոպոսը ուղերձի բնույթ կրող նամակում հիշեցնում Տվյալ դեպքում խոսքը պետք է վերաբերի հայերին եւ հույներին: Սակայն կա մի հանգամանք՝ անձնագրային վարչության մեջ նախանշված թյուրիմացությունը չի ուղղվել: Այլապես «Ակօսի» նախազգուշացումից հետո Պոլսո հայոց պատրիարքը ներքին գործերի նախարարություն չէր դիմի:

Ուրեմն, Թուրքիայի հայությունն անձնագրերի փոխանակման ներկա փուլում գործ ունի միտումնավոր թյուրիմացության հետ: Դա, ամենայն հավանականությամբ, բխում է Թուրքիայի հայերի ազգային իրավունքները ներքին կարգով սահմանափակելու կառավարական նկրտումներից: Պայմանով, որ հույների կարգավիճակը նրանց տարբերակում էր Թուրքիայի ասորիներից, բուլղարներից, ինչպես նաեւ լեւանտինցիներից: Վերջինները, չունենալով այդ կարգավիճակը, հայերի եւ հույների նկատմամբ «այլ քրիստոնյա» էին դառնում:

Դասել հայերին «այլ քրիստոնյաների» շարքը՝ ենթադրում է նրանց նույնացնել Թուրքիայում ազգային փոքրամասնության կարգավիճակից զուրկ կրոնական խմբավորումների հետ, որպեսզի այդ կարգավիճակն անտեսվի, եւ անտեսման պայմաններում թուրքահայերն իրենք դառնան կրոնական փոքրամասնություն հենց երկրի քրիստոնյաների մեջ: Քանի որ Թուրքիայի բնակչու-

Թուրքիայի հայերի դասումը «այլ քրիստոնյաների» շարքում ազգային փոքրամասնության կարգավիճակի նկատմամբ ոտնձգություն է

նում էր, որ նախկինում թուրքահայերի անձնագրերում նշագրումները կատարվում էին միայն «քրիստոնյա» տարբերակով: Ինչ վերաբերում է «այլ քրիստոնյա» տարբերակին, որը նշագրվում է նոր օրենքի համաձայն, ապա դա, պատրիարքի բնութագրմամբ, խտրականության դրսեւորում է եւ անհանգստության տեղիք է տվել հայերի շրջանում: Պատրիարքին է հետեւել նրա խորհրդականը՝ նախազգուշացնելով, որ պահանջը չբավարարելու դեպքում կդիմեն Եվրոպայի մարդու իրավունքների դատարան:

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչո՞վ է պայմանավորված «այլ քրիստոնյա» նշագրումից բխող մտահոգությունը: Մինչ հարցին անդրադառնալն ասենք, որ այս ձեւակերպման առնչությամբ պատրիարքից առաջ մտահոգություն էր հայտնել Ստամբուլում հրատարակվող «Ակօս» շաբաթաթերթը եւ պարզաբանումների պահանջով դիմում էր հղել Անկարա՝ անձնագրային վարչություն:

Վարչության պետը, ինչպես այդ մասին նշում է հունվարի 24-ի համարում «Ակօսը», թյուրիմացություն է համարել անձնագրով հայերին այլ քրիստոնյաների շարքում դասելը, ընդգծելով, որ այս նշագրումն օգտագործվել է նրանց նկատմամբ, ովքեր չեն պատկանում Թուրքիայում վաղուց ի վեր ճանաչված քրիստոնյա խմբավորումներին:

Պատրիարքը պոլսահայ երիտասարդների հետ:

սահմանափակումը չհակասի 1923 թ. հուլիսի 24-ին մի կողմից Թուրքիայի, մյուս կողմից Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Հունաստանի, Ռումինիայի, Հարավսլավիայի եւ Ճապոնիայի միջեւ ստորագրված Լոզանի պայմանագրին:

Ինչպես հայտնի է, այս պայմանագիրը, ընդունելով հանդերձ Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունն ու պետական անկախությունը, երկրում բնակվող հայերին, հույներին եւ հրեաներին շնորհել է ազգային փոքրամասնության կարգավիճակ: Այլ կերպ՝ հայերի եւ թյան 90 տոկոսը մահմեդական է, հետեւաբար քրիստոնյաներն արդեն փոքրամասնություն են:

Ուրեմն անձնագրում «այլ քրիստոնյա» նշագրումը հայերին փոքրամասնության մեջ փոքրամասնություն է դարձնում, ընդ որում՝ կրոնական: Մինչդեռ Լոզանի պայմանագրի շնորհած ազգային փոքրամասնության կարգավիճակով նրանք ոչ միայն տարբերվել են այդ կարգավիճակից զուրկ քրիստոնյաներից, այլեւ որպես փոքրամասնություն են դիտարկվել երկրի թուրք բնակչության նկատմամբ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բեռլինում՝ 53 ընտրող, մնացածները քվեարկեցին մտքում

Ե՞րբ կգործի փակ ծրարների համակարգը

Փետրվարի 19-ին Հայաստանի Հանրապետության նախագահական ընտրություններ կայացան նաեւ Բեռլինի ՀՀ դեսպանությունում, որը Գերմանիայում միակ ընտրատեղամասն է: Ըստ դեսպան եւ հանձնաժողովի նախագահ տիկին Կարինե Ղազինյանի, Հայաստանի երրորդ հանրապետության չորրորդ նախագահական ընտրություններին մասնակցել է ՀՀ 53 քաղաքացի: Նրանցից 11-ը դեսպանության աշխատակիցներն ու նրանց ընտանիքի անդամներն են: Ըստ ընտրացուցակների, ընտրողների թիվը 1109 է եղել, (համեմատության համար ասենք, որ նախորդին՝ 1998-ին ԳԴՀ-ում մասնակցել էր 73 ընտրող): Ռ. Քոչարյանին կողմ է քվեարկել 35 ընտրող, Ս. Դեմիրճյանին՝ 5, Ա. Գեղամյանին՝ 5, Ս. Դեմիրճյանին՝ 4, Վ. Մանուկյանին՝ 5, մյուս թեկնածուներին՝ 0, բոլորին դեմ՝ 3: Մեկ քվեաթերթիկ անվավեր է ճանաչվել:

Վստահված անձ ունեցել է միայն նախագահի եւ նախագահության թեկնածու Ռ. Քոչարյանը: Այլ թեկնածուների վստահված անձինք եւ դիտորդներ չեն եղել՝ հայց չներկայացնելու պատճառով: Ընտրություններն անցել են առանց միջադեպերի: Ընտրողներ եղել են նաեւ Համբուրգից եւ Մայնի Ֆրանկֆուրտից, բայց, անշուշտ, դա հիմք չի տալիս ասելու, թե ընտրատեղամասի հեռավորությունը ակտիվ մասնակցության լուրջ խոչընդոտ չէ: Չկա վիճակագրություն, հետեւաբար չի կարելի գերմանաբնակ ՀՀ քաղաքացիների հստակ թիվ արձանագրել: Բայց մեր դիտարկումներն առիթ են տալիս համոզվելու, որ նրանց թիվը 1109-ից մի քանի անգամ մեծ է: Ուրիշ բան, որ ոչ բոլորն են իրենց տեղը հայտնի դարձնում դեսպանությանը, առաջնորդարանին կամ հայկական համայնքին: Նրանց մի մասն այնքան կտրված ու հիասթափված է Հայաստանից ու «հայկական» կյանքից, որ հազիվ թե իր քվեով մի բան փոխելու հավաս ունենա: Մեջքը շրջած մյուս մասն էլ, որ արբանյակային կապ ունի ու ամեն օր բարգավաճող Հայաստանի պատրանքներով է ապրում, Հանրային հեռուստատեսության հեռարձակած քարոզարշավից «հարբած», ուզում էր օր առաջ իր «այո»-ն ու «ոչ»-ն ասել թեկնածուներին: Բայց, ինչպես պարզվեց, քվեարկեց մտքում՝ Բեռլին հասնելու կարելիությունը չունենալու պատճառով: Նրանցից մեկն անկեղծանում է՝ այդ ճանապարհածախսն էլ կդնեմ ու Հայաստան աշխատանք չունեցող ծնողներիս կուղարկեմ:

Ընտրություններից առաջ կայացած մեր հանդիպումներում, հեռախոսազրույցներում 18 տարեկանից բարձր ՀՀ քաղաքացիների առավելագույն մասը պատրաստակամ էր իր քվեն տալու Հայաստանի գործող նախագահին: «Ուրիշ ո՞ւմ տամ, երբ չեմ ճանաչում», ավելի հաճախ ասում էին նրանք: Մի քանիսն էլ պնդում էին, որ Ռոբերտ Քոչարյանի միակ արժանի մրցակիցը Վազգեն Մանուկյանն է: Ընտրողներից միայն մեկը՝ Բեռլինի հոգեւոր հովիվ Սերովբե վարդապետ Իսախանյանը մեզ հիշեցրեց դրանց գաղտնիությունը, այդուհանդերձ յուրահատուկ պատճառաբանություն գտնելով իր չկողմնորոշվածությանը՝ ինչպես նախորդ, այս անգամ էլ ձայնս տալու եմ նրան, ում ընտրության պահին Սուրբ Հոգին կհուշի: Առիթ չեղավ նրանից ճշտելու՝ Սուրբ Հոգին ո՞ւմ անվան դիմաց քվեարկել տվեց:

Գերմանիայում ընտրողների հնարավոր մասնակցությունը, կարծում ենք, ուղիղ համեմատական է Բեռլինին մերձ կամ հեռու լինելուն: Կողմնորոշված, բայց ընտրություններին չմասնակցած իմ զրուցակից երկու տասնյակից ավելի ընտրողների պատճառաբանությունների շարադրանքն ավելի ճիշտ է ինձանից սկսեմ: Իմ բնակության Հյուսիս Հռենոս Վեստֆալիա երկրամասից Բեռլինը մոտավորապես 6 ժամվա հեռավորություն ունի, դրան հավելենք ինձ հետ զրուցած, քվե չտված այլ ընտրողների մասնանշած խոչընդոտող ուրիշ հանգամանքներ էլ: Ի տարբերություն Հայաստանի, Գերմանիայում, կարծում ենք, նաեւ այլ երկրներում, փետրվարի 19-ն աշխատանքային օր էր, ինչը ոչ պակաս հասկանալի սահմանափակող էական հանգամանք է դառնում: Ընտրելու իրավունք ունեցող ՀՀ քաղաքացիների փոքր մասը մեզ հետ ունեցած հեռախոսազրույցից իր համար պարզեց ընտրության օրը: Ինչպես նախապես տեղեկացել էինք հանձնաժողովի նախագահից, հիշեցման թերթիկների փոխարեն իրենք նախընտրել էին տեղյակ պահել համայնքներին, ինչպես նաեւ լուր էին տարածել ռուսալեզու «Եվրոպա էքսպրես» պարբերականում: Այդուհանդերձ մի առաջարկ, որը փոխանցում ենք քվեարկելու կարեւորությունը գիտակցող եւ դրա հնարավորությունը չունեցած մեծ թիվ կազմող ՀՀ քաղաքացիների անունից՝ գոնե հաջորդ ընտրություններում կիրառվի փակ ծրարներով քվեարկելու տարբերակը, ինչը մեզ կմերձեցնի եվրոպական գործելակերպին եւ կապահովի առավելագույն մասնակցություն: Ասվածն ավելի կարեւորվում է 2-րդ փուլի պարագայում, ինչին, փորձը ցույց է տվել, մասնակցության պատրաստակամությունը, հիասթափված պատճառներից ելնելով, առավել նվազում է:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ, Գերմանիա

«Օրեր» հայաստանյան եւ եվրոպական

Օտար ափերում հրատարակվող հայերեն որեւէ պարբերական թերթելիս հայաստանցի ընթերցողին առանձնապես գրավում են տակավին անծանոթ, նոր դեմքերն ու իրադարձությունները:

Անշուշտ, հետաքրքրական է նաեւ, թե ինչպե՞ս են արտացոլվում Հայաստանի դեմքերն ու դեպքերը, ի՞նչ արձագանք ստանում: Այս իմաստով Պրահայում լույս տեսնող «Օրեր» համաեվրոպական անկախ ամսագրի (գլխավոր խմբագիր՝ Հակոբ Ասատրյան) 9-10 (2002) համարում առավելապես աչքի են զարնում Հայաստանի քաղաքական գործիչների հետ հարցազրույցները Ռուսաստանի հայերի միության կազմակերպած «Հայերը դարերի սահմանագծին եւ միջազգային հարաբերությունների այժմեական խնդիրները» գիտաժողովի աշխատանքներից հետո, Արամ Խաչատրյանի 100-ամյա հոբելյանին նվիրված զրույցներն ու Բեռլինում տեղի ունեցած համերգներին մասնակցած Հայաստանի առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանի հետ հարցազրույցը: Նախ անդրադառնանք վերոհիշյալ նյութերի լուսաբանմանը, ապա ռուսահայ եւ եվրոպահայ մամուլի նորություններին, գրական նորույթներին եւ չեխ հասարակական գործչի հետ զրույցին:

Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանին «Օրեր» ամսագիրը շնորհել է 2002 թվականի «Տարվա եվրոպահայ» կոչումը, հաշվի առնելով նրա ակտիվ գործունեությունը սփյուռքահայության եւ Ռուսաստանի հայերի միավորման, համայնքային աշխուժացման գործում: Գլխավոր խմբագրի հետ հարցազրույցում Արա Աբրահամյանը շեշտում է համահայկական կազմակերպության ստեղծման կարեւորությունը, որը հնարավորություն կտա զբաղվելու ներդրումներով, ֆինանսական հարցերով: Մասնաճյուղեր կբացվեն 15 պետություններում:

Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սմբատյանի հետ զրույցում առանձնացվում է մշակույթի եւ կրթության զարգացման համար ամենագլխավորի նախադրյալը՝ տնտեսության հետագա առաջընթացի հարցը: Դեսպանի համոզմամբ, հայ-ռուսական տնտեսական կապերն այսօր հիմք են տալիս ասելու, որ «Հայաստանում կամաց-կամաց բարեկեցիկ կյանք կստեղծվի»: «Հայերը դարերի սահմանագծում» գիտաժողովում քննարկված հիմնական քաղաքական թեմաների՝ կոմպլեմենտարության, Հայոց ցեղասպանության եւ Ղարաբաղի հարցերի վերաբերյալ իր դիտարկումներն է ներկայացնում ՀՀ փոխարտգործնախարար Ռուբեն Շուգարյանը: «Մենք սովոր ենք որպես ազգ ոչ թե ապրել, այլ գոյատեւել, եւ ունեինք վերապրողի, գոյատեւողի բազմադարյան փորձը: Այսօր մեր ազգային մտածելակերպը տեղափոխել ենք որոշ չափով նաեւ պետական համակարգ եւ փորձում ենք իբրեւ պետություն գոյատեւել ու վերապրել՝ չունենալով ելք դեպի ծով, ունենալով երկու փակ սահման», հարցազրույցում ասում է նա:

Ուշագրավ է նաեւ Հայաստանի առաջին տիկնոջ՝ Բելլա Քոչարյանի հարցազրույցը, որ արտատպվեց «Ազգում» (17 փետրվարի, 2003 թ.): Արամ Խաչատրյանի 100-ամյա հոբելյանի առթիվ տիկին Քոչարյանը մասնակցեց բեռլինյան համերգներին: 2003 թ. հայտարարված է Արամ Խաչատրյանի տարի, որ մեկնարկելով Գերմանիայից կշարունակվի Ռուսաստանում, Ճապոնիայում եւ այլուր: Հետաքրքրական են նաեւ 32 տարի առաջ երաժշտագետ Մարգարիտ Ռուխկյանի հարցազրույցը Արամ Խաչատրյանի հետ, Նամի Միկոյանի հիշողությունները Արամ Խաչատրյանի մասին եւ այլ մասունքներ:

Ամսագրում ամփոփ ներկայացված են ռուսահայ եւ եվրոպահայ մամուլում տեղ գտած կարեւորագույն նյութերը: Մոսկվայում սկսել է լույս տեսնել «Գիտության եւ տեխնիկայի նորություններ» ամսագիրը, որի գլխավոր խմբագիրն է Արման Ջիլավյանը: Իսկ Կալուգայում լույս է տեսնում «Գործարար» ամսագիրը հայերեն եւ ռուսերեն հոդվածներով՝ Վահրամ Բեկչյանի խմբագրությամբ:

Եվրոպահայ մամուլի նյութերից ամսագրում ներկայացված է Աթենքի «Ազատ օր» օրաթերթից քաղած տեղեկությունը Պենաքի թանգարանում բացված Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության «Կիլիկիա» թանգարանի մասունքների ցուցադրության մասին: Իսկ Լոնդոնից տրված ռեպորտաժը պատմում է Ուելսի գլխավոր օրենսդիր մարմնի կողմից 1915 թվականի Հայոց ցեղասպանության ճանաչման մասին:

Հրատապ թեմա էջը ծանոթացնում է Չեխիայի ամենաազդեցիկ հասարակական կազմակերպության՝ «Մարդը կարիքի մեջ» հիմնադրամի տնօրեն Տոմաշ Պոյարի հետ: Նրա հետ հարցազրույցում առաջ քաշված հարցերը բնորոշ են նաեւ մեր իրականությանը, քանզի մեզանում նույնպես մարդիկ նախ եւ առաջ փողի կարիք ունեն:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Միջազգային

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրությունների հարցում ադրբեջանական թերթի տեսակետները համընկնում են հիշական տեսակետներին

Հայաստանի նախագահական ընտրությունների առաջին փուլը կայացել է: Ըստ որում, ընտրողների ակտիվ մասնակցությամբ: Նախքան ընտրությունները՝ փետրվարի 17-ին «Ազգը» «Ռոբերտ Քոչարյանի նկատմամբ թշնամանքը պայմանավորված է որոշ թեկնածուների միջազգային աջակցության ակնկալիքներով» խորագրի տակ հրատարակել էր Անկարայում գործող Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտի ինտերնետային կայքից մեջբերված նախադասություններ: Դրանք համեմատելով նախագահության որոշ թեկնածուների նախընտրական ելույթներում տեղ գտած արտահայտությունների հետ, կարծիք էր հայտնել, որ վերջիններս Ռոբերտ Քոչարյանի տապալման հարցում շատ են տալիս Թուրքիայում հայերի եւ Հայ դատի դեմ պայքարելու պետական առաջադրանքով ստեղծված այդ ինստիտուտին:

Ընտրությունից հետո արդեն սկսեց մեր թեկնածուների նկրտումներին շատ տալ ադրբեջանական «Զերկալո» թերթը, որի թերեւս գլխավոր առանձնահատկությունը Հայաստանի նկատմամբ ընդգծված ատելությունն է: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ այս թերթի փետրվարի 20-ի համարում հրապարակված «Ռոբերտ Քոչարյանը վերստին Հայաստանի նախագահ» հոդվածին, որն ունի հետեւյալ ենթավերնագիրը. «Սակայն շուտով Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կարող է դառնալ հայ հասարակության համար միակ ընդունելի գործիչը»:

Վերնագիրը ադրբեջանական մտահոգությունների արտահայտությունն է, իսկ ենթավերնագիրը՝ կարոտախտով համեմված անզուսպ ցանկություն: «Զերկալոյի» մտահոգությունը ցանկության հետ համադրելիս մենք ակամա հանգում ենք ինքնամխիթարանքի եզրակացությանը: Այդ ընթացքում պարզորոշ է դառնում, թե ընդդիմադիր թեւը նախընտրական շրջանում «վերընտրությունից 6-7 ամիս հետո Ռ. Քոչարյանի անխուսափելի հրաժարականի» մասին ստահոդ լուրերն ո՞ւմ հրահանգով էր տարածում:

«Զերկալոն» վերջին ընտրությունների հետ կապված ադրբեջանցիների ուշադրությունը հրավիրում է «Հանուն մեծ Հայաստանի» ջանքերը միավորելու նախագահության մյուս թեկնածուներին հասցեագրված Ռոբերտ Քոչարյանի կոչի վրա: Այնուհետեւ գոհունակությամբ է արձանագրվում Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանի նախազգուշացումը. «Խախտումները 5 տոկոսի սահմաններն անցնելու դեպքում Վաշինգտոնը չի ճանաչի նախագահի օրինականությունը»:

Դրան է հետեւում Ս. Դեմիրճյանի, Ա. Գեղամյանի, Վ. Մանուկյանի, Ա. Կարապետյանի համատեղ հայտարարության մեջբերումը, թե «ազատ, արդար նախագահական ընտրությունները եւ պետության միջազգային հեղինակությունը Հայաստանում սպառնալիքի տակ են դրված»: Սա ոչ այլ ինչ է, քան ցանկալին որպես իրողություն ներկայացնելու նկրտում, որպեսզի Քոչարյանի ընտրությունը հնարավորություն տա ադրբեջանական թերթին բացականչելու՝ «Էքստրեմիստները վերստին իշխանության եկան»: Հարցը, սակայն, սոսկ բացականչությունը չէ, այլ էքստրեմիզմի մասին հետեւության այս բացականչությամբ հիմնավորումը: Այլապես «Զերկալոն» չէր գրի. «Ընտրությունները Հայաստանում ամրապնդեցին ղարաբաղյան հակամարտության ուժային լուծում առաջադրողների դիրքերը»:

Հասկանալի է, որ վերոհիշյալ հետեւության հիմնավորման անհրաժեշտությունն էլ հանգեցնում է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նկատմամբ կարոտախտի: Այսպիսով «Զերկալոն», նրա հրաժարականի դրդապատճառներին անդրադառնալիս, արտահայտվում է նաեւ ղարաբաղյան հիմնահարցում վերջինի «կառուցողական» դիրքորոշման վկայությունը հանդիսացող ծրագրի մասին: Ըստ երեւույթին, այս ծրագիրը չափազանց հոգեհարազատ է ադրբեջանցիներին, որ «Զերկալոն» Տեր-Պետրոսյանին Հայաստանում ոտնձգություններից պաշտպանում է՝ առանց կարեկցանքի մասին մոռանալու:

«Ընտրությունները, գրում է «Զերկալոն», Հայաստանում ամրապնդել են ղարաբաղյան հակամարտության ուժային լուծում առաջադրողների դիրքերը: Հենց պատերազմի քաղաքականությունից հրաժարվելը Տեր-Պետրոսյանին ստիպեց հեռանալ իշխանությունից: Հիշենք, որ 1997 թ. աշնանը Տեր-Պետրոսյանը հանդես եկավ ղարաբաղյան կարգավորման նոր ծրագրով: Խոսքն իրականում Ղարաբաղի աննախադեպ բարձր ինքնավարության մասին էր, Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը դե յուրե պահպանելու պայմանով: Տեր-Պետրոսյանի մոտեցումը գնահատվեց որպես «պարտվողական» եւ «ազգային շահերի դավաճանություն» համարվեց»:

«Զերկալոն» Տեր-Պետրոսյանին համարում է դեռեւս Հայաստանի միակ պրագմատիկ գործիչը, ավելացնելով. «Նա երբեք բացահայտ չհայտարարեց, բայց եւ այնպես, կատեգորիկ չհերքեց մեծ քաղաքականություն վերադառնալու իր մտադրությունը»: Ըստ «Զերկալոյի», Տեր-Պետրոսյանը հայ հասարակության համար կարող է ընդունելի դեմք դառնալ: Ո՞ր դեպքում: Այդ հարցին ադրբեջանական թերթը պատասխանում է. «Այսպիսով, Ռոբերտ Քոչարյանը վերստին գլխավորեց Հայաստանը: Սակայն որոշ ժամանակ անց, երբ նա ի զորու չի լինի արդարանալ երկրում չլուծված սոցիալ-տնտեսական եւ այլ խնդիրների՝ այդ թվում ղարաբաղյան խնդրի համար, Ադրբեջանի տնտեսական աճի ֆոնին նորից օրակարգ կմտնի նրա հրաժարականի հարցը»: Սա չարաբաստիկ կանխագուշակում է: Կանխագուշակման առումով ավելի քան չարաբաստիկ պետք է համարել «Զերկալոյի» եզրակացությունը. «Ռ. Քոչարյանի երկրորդ ընտրությունն իրականում իր «աստղային ժամին» սպասող Տեր-Պետրոսյանին է պետք»:

Ինչպես երեւում է, Տեր-Պետրոսյանն էլ Ադրբեջանին է պետք լինելու: Ուրեմն, «Զերկալոն» ադրբեջանցիներին ոչ միայն մխիթարում, այլեւ նրանց հույս է տալիս: Թերեւս այդ հույսն է պատճառը, որ հիշական թափթփուկների եւ նախագահի որոշ թեկնածուների միավորմանը նպաստելիս, նրանց միավորում է ադրբեջանցիների հետ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Թուրքիայում տեղաբաշխվում են «Պետրիոտ» հրթիռներ եւ քիմիական զորքեր

ՆԱՏՕ-ն պատրաստվում է Թուրքիայում տեղաբաշխել «Պետրիոտ» հրթիռային համալիրներ, քիմիական եւ կենսաբանական պաշտպանության ստորաբաժանումներ, ինչպես նաեւ «Ավաքս» համակարգով հանդերձավորված հետախուզական ինքնաթիռներ: Իրաքի պատերազմի նախօրեին այդ քայլերին հավանություն է տվել ՆԱՏՕ-ի ռազմական պլանավորման կոմիտեն:

Ասոշիեյթեդ պրեսը հաղորդում է, որ Հոլանդիայից արդեն Թուրքիա են առաքվել «Պետրիոտ» կայանքներ, իսկ հրթիռները կգան Գերմանիայից: Առայժմ հայտնի չէ, թե երբ կտեղադրվեն վերոհիշյալ հետախուզական օդանավերը:

ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ

Իրանում «Իլ-76»-ի աղետից զոհվել է 302 զինծառայող

Ռոյթեր գործակալությունը Թեհրանից հաղորդում է, որ չորեքշաբթի երեկոյան Իրանի հարավարեւելյան լեռնային շրջանում ջախջախվել է ռուսական արտադրության «Իլ-76» ռազմափոխադրական ինքնաթիռ: Իսլամական հեղափոխության պահապաններին պատկանող օդանավում եղել է 302 զինծառայող: Սա ավիացիայի պատմության մեջ զոհերի թվով ամենամեծ աղետներից մեկն է: Իրանի կառավարությանը մոտիկ կանգնած աղբյուրից ստացված տեղեկության համաձայն, զոհերի մեջ կան բարձրաստիճան զինվորականներ:

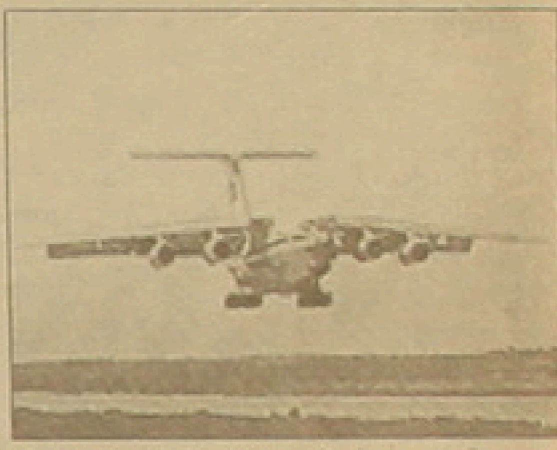

Ճշգրտված տվյալներով, «Իլ-76»-ն ընկել է Թեհրանից մոտ 1000 կմ հարավ-արեւելք գտնվող Քերման քաղաքից 35 կմ հեռու՝ Սիրաջ լեռնազանգվածում: Կարմիր մահիկի աշխատակիցները եւ լեռնագնացները փրկարարական աշխատանքներ են սկսել: Արդեն հայտնաբերվել են օդանավի բեկորներ եւ զոհերի դիակներ:

Ըստ նախնական տվյալների, աղետի պատճառները եղել են եղանակային անբավարար պայմանները, վատ տեսանելիությունը եւ սաստիկ քամին: Վերջինիս մասին օդաչուն հայտնել է ռադիոկապի խզումից առաջ: «Իլ-76»-ը թռչում էր Զահեդան-Քերման չվերթով: Օդանավում Իսլամական հեղափոխության պահապանների կորպուսի 41-րդ դիվիզիայի մարտիկներ էին: Ռոյթերը տեղեկացնում է, որ 1979 թ. հեղափոխությունից որոշ ժամանակ անց ստեղծված կորպուսն անկախ է իրանական բանակից: Ներկայումս կորպուսի անձնակազմի թիվը 120 հազար է: Տվյալ կազմավորումն էական դեր է խաղացել 1980-1988 թթ. իրանա-իրաքյան պատերազմում:

Քերմանի արտակարգ իրավիճակների շտաբը հաստատել է, որ աղետի զոհերի թիվը 302 է: Հաղորդվում է, որ լեռնային դժվարանցանելի տեղանքը եւ ձյունը դժվարացնում են որոնողական աշխատանքները: Այդուհանդերձ, տեսանելիության բարելավումից հետո հնարավոր դարձավ աշխատանքների ընթացքում օգտագործել ռազմական ուղղաթիռներ:

Պակիստանի օդուժի ղեկավարը զոհվել է ավիավթարից

Պակիստանի ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատար Մուշաֆ Ալի Միրը զոհվել է «Ֆոկեր» օդանավի վթարից: BBC գործակալությունը հաղորդում է, որ օդանավը ջախջախվել է Պակիստանի հյուսիս-արեւմուտքում՝ Իսլամաբադից մոտավորապես 250 կմ հեռավորության վրա:

Օդանավում եղել է 17 մարդ. անձնակազմի անդամներից բացի, այնտեղ էին նաեւ օդուժի բարձրաստիճան պաշտոնյաներ: Պակիստանի բանակի ներկայացուցիչը հայտնել է, որ նրանք բոլորը զոհվել են:

Ավիավթարի պատճառը դեռեւս անհայտ է: Նախնական տեղեկությունների համաձայն, խոսքը դժբախտ պատահարի մասին է: Պաշտպանության նախարարության աղբյուրները հայտնել են, որ օդանավի հետ կապը կտրվել է, երբ այն թռչելիս է եղել լեռնային տեղանքում: Ինքնաթիռի անկման վայր են ուղարկվել փրկարարների ջոկատներ:

Պակիստանի ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատարի պաշտոնակատար է նշանակվել Ալի Միրի տեղակալ Սայեդ Կայզեր Հուսեյնը:

15-րդ հարկից ընկնելով՝ կորեացի աղջնակը ողջ է մնացել

Հարավային Կորեայում 15-րդ հարկի պատուհանից ընկած 4-ամյա մի աղջնակ հրաշքով ողջ է մնացել: Այդ մասին հինգշաբթի օրը հաղորդել է Սեուլի MBC հեռուստաընկերությունը: Վերջինիս տվյալներով, երեխան աննշան վնասվածքներ է ստացել:

Դեպքը տեղի է ունեցել չորեքշաբթի երեկոյան, Սեուլի շրջաններից մեկում: Աղջնակի մայրը կարճ ժամանակով դուրս է եկել տնից: Երեխան որոշել է լուսամուտից նայել փողոց եւ թեքվելով վայր է ընկել: Բարեբախտաբար, նրա անկումը մեղմացրել են ներքեւում աճող ծառի ճյուղերը եւ հեծանվակայանի ծածկը:

Ընկած աղջնակին նկատել է տեղամասային ոստիկանը, որը նրան անմիջապես հասցրել է հիվանդանոց: Բժիշկները հավաստիացնում են, որ ներկայումս երեխայի կյանքին վտանգ չի սպառնում:

ՄԱԿ-ը հետաձգեց ԿԺԴՀ հարցի քննարկումը

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը հետաձգել է ԿԺԴՀ միջուկային ծրագրի հարցի քննարկումը, որը թերեւս հակակորեական պատժամիջոցների ձեռնարկման առիթ դառնա: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ այս հետաձգումն, անկասկած, ուրախացնում է ԱՄՆ-ին, քանի որ նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմն ուզում է Անվտանգության խորհրդի ուշադրության կենտրոնում պահել նախ Իրաքի խնդիրը եւ ապա միայն զբաղվել կորեացիներով:

Անվտանգության խորհրդի դիվանագետներից մեկը «Լիբերասիոն» թերթի թղթակցին հայտնել է, որ խորհրդի անդամները ԿԺԴՀ-ի միջուկային հետազոտությունների ծրագրի առթիվ առայժմ մտադիր չեն արտահայտվել, որպեսզի շահագրգիռ կառավարություններին հնարավորություն տան շարունակելու ԿԺԴՀ միջուկային զինաթափմանն ուղղված դիվանագիտական ջանքերը:

ՄԱԿ-ում Գերմանիայի դեսպան Գյունտեր Պլեյգերը, որը փետրվարին Անվտանգության խորհրդի նախագահն է, ԿԺԴՀ հարցի քննարկումը հետաձգած անչափ կարճ նիստից հետո հայտարարեց, որ Անվտանգության խորհրդի անդամները գործը վստահել են իրենց փորձագետներին, որպեսզի նրանք «մանրամասն քննեն շատ կարեւոր եւ բարդ խնդիրը»:

Ատոմային էներգետիկայի միջազգային գործակալության կառավարիչների խորհուրդը փետրվարին ընդունեց մի բանաձեւ, որի համաձայն գործակալությունը չի կատարում միջուկային զենքի տարածումը կանխելու իր միջազգային պարտավորությունները: Այդ նախաձեռնությունն ինքնաբերաբար հանգեցնում է Անվտանգության խորհրդի գործունեության արգելանքի: Խորհուրդն իրավասու է պատժելու զանգվածային բնաջնջման զենքերի տարածումն արգելող պայմանագրերը խախտող երկրներին:

Պ. Ռ.

Տարաձայնություն, որը պետք է վերջ տա անվստահության մթնոլորտին

Ոչ, հոդվածը չի քննարկելու Առաջին աշխարհամարտի վերաբերյալ նախագահ Ուիլսոնի սահմանումը, որտեղ ասում էր, թե դա «այն պատերազմն է, որը վերջ է տալու բոլոր պատերազմներին»:

Հոդվածն անդրադառնալու է Հայաստանում եւ սփյուռքում ապրող գիտաշխատողների միջեւ ծագած հակասություններին եւ բեւեռացումներին: Օտարացումն այն աստիճանի է հասել, որ պատերազմի հետ զուգահեռները անցկացնելը, մեր կարծիքով, սխալ չէ:

Հայկական ուսումնասիրությունները ու պատմագրությունը սփյուռքում, հատկապես Միացյալ Նահանգներում, ծանոթ պատճառների հետեւանքով, այլ ուղիով զարգացան: Խորհրդային ժամանակաշրջանի Հայաստանում ակադեմիական գործունեությունը սահմանափակված էր որոշակի չափանիշներով: Յուրաքանչյուր թեմա պետք է խստագույնս համապատասխաներ մարքսիստական դոգմաներին: Նույնիսկ ճաշատեսակների խոհարարական գրքույկները պետք է հագեցած լինեին պատշաճ խորհրդային գաղափարախոսությամբ, որպեսզի հրապարակման ենթակա լինեին:

Բայց պետք է խոստովանել, որ մտավոր կաշկանդվածության այդ տարիներում հայրենի գիտաշխատողների մեծամասնությունը (Աճառյան, Մալխասյան, Աբեղյան, Ղանալանյան, Ջահուկյան, Սեւակ, Աբրահամյան եւ ուրիշներ) կարողացավ ստեղծել ակադեմիական բարձրագույն մակարդակի գործեր:

Հայաստանը նաեւ որպես ուսման կենտրոն ծառայեց սփյուռքի երիտասարդ գիտաշխատողներից շատերի համար: Եվ, ամենակարեւորը, նրա թանգարանների, գրադարանների ու արխիվների նյութերը դարձան հիմնական աղբյուրներ այդ գիտաշխատողների համար:

Հայկական ուսումնասիրությունները զուգահեռաբար, բայց այս անգամ արեւմտյան գիտական ավանդույթներին հավատարիմ, զարգացան նաեւ սկզբում Վենետիկում եւ Վիեննայում, ապա աստիճանաբար Արեւմտյան Եվրոպայում եւ Միացյալ Նահանգներում: Հենց «խառնարանի» մտայնությունն այս վերջինում սկսեց տեղի տալ տեխնիկական զարթոնքին, փոքրամասնություններից շատերը սկսեցին հետազոտել իրենց արմատները: Եվ հայկական ուսումնասիրությունները դարձան գիտական հետազոտությունների լուրջ ոլորտ, ստեղծվեցին ամբիոններ, մշակվեցին ծրագրեր երկրի գլխավոր համալսարաններում:

Երկաթե վարագույրի վերանալը պետք է որ բնականոն մերձեցման դուռ բացեր Հայաստանի եւ սփյուռքի ակադեմիական շրջանակների միջեւ: Սակայն, ի զարմանս բոլորի, նրանք էլ ավելի հեռացան միմյանցից եւ հակասությունները սկսեցին արմատավորվել: Հայկական ուսումնասիրությունները գիտության լուրջ ճյուղ դարձան Մ. Նահանգներում, որում ընդգրկվեց երիտասարդ եւ խորագիտակ մասնագետների մի ամբողջ հույլ: Մինչդեռ Հայաստանում հին սերնդի պատմաբաններից շատերն անհետացան անկախությունից քիչ առաջ կամ հետո: Գիտաշխատողների նոր սերունդը ապաստան գտավ ազգայնամոլության նեղ սահմաններում եւ սկսեց մեղադրել Արեւմուտքի գիտաշխատողներին հայկականությունից եւ ազգային շահերից հեռանալու մեջ: Լարվածությունը սաստկացավ, եւ ամերիկահայ շատ գիտաշխատողներ նախատինքների արժանացան հայաստանյան մամուլի էջերում եւ համագումարների ընթացքում:

Մյուս կողմից՝ ամերիկահայ գիտնականները արհամարհանքով վերաբերվեցին Հայաստանի իրենց գործընկերներին, եւ տարակարծությունների ճեղքվածքը գնալով ավելի մեծացավ:

Խնդրի էության մեջ կարեւոր տեղ է զբաղեցնում փիլիսոփայական մի հարց, թե ինչ ենք հասկանում գիտաշխատող ասելով: Արեւմուտքում հայ գիտաշխատողները համոզված են, որ իրենց դերը ոչ թե տեսակետների պրոպագանդումն է, այլ ճշմարտության որոնումը եւ հայտնաբերումը: Հայաստանում գիտաշխատողները գտնում են, որ իրենց կատարած աշխատանքը պետք է ծառայի ազգային շահերին եւ լինի ավելի գործնական: Նրանք այս դիրքը պաշտպանում են, որովհետեւ մենք ունենք Ցեղասպանության հարց, եւ հայ գիտնականները չպետք է ջուր լցնեն թուրքական ջրաղացին, որն ամեն կերպ ջանում է ժխտել Ցեղասպանության փաստը:

Այս փիլիսոփայական հարցի շուրջ քննարկումներ կարելի էր կազմակերպել գիտական մակարդակով, բայց երկու կողմից հրահրված մեղադրական հարձակումները առավել վատթարացրին իրավիճակը:

Ճիշտ է, գիտաշխատությունների վերջնական նպատակը պետք է լինի ճշմարտության բացահայտումը, բայց գործնականում գիտաշխատողները վերաձեւում են պատմությունը հարմարեցնելու համար ճշմարտության նոր ըմբռնումներին: Առնոլդ Թոյնբիի եւ Բեռնար Լյուիսի վառ օրինակները բավական են տեսնելու, թե ինչպես է գրվում պատմությունը. երկուսն էլ ուսումնասիրություններ էին կատարել ապացուցելու, որ Հայոց ցեղասպանությունը տեղի է ունեցել, բայց առաջինը հետագայում նահանջեց իր դիրքերից, իսկ երկրորդն ամբողջովին անցավ կտրուկ ժխտման քաղաքականությանը: Լյուիսի «Ի՞նչը ճիշտ չգործեց» վերնագրով վերջին աշխատությունը պատմությունը վերաձեւելու կոթողային օրինակ է, որտեղ հեղինակն արաբներին եւ իսլամական աշխարհին էր մեղադրում իրենց ձախողումների համար:

Հայաստանի գիտությունների ակադեմիան եւ Երեւանի պետական համալսարանը խիստ մտահոգված են երկու ճամբարների միջեւ ահագնացող ճեղքվածքներից եւ որոշել են հարցի կարգավորման միասնական քայլեր ձեռնարկել: Այդ շրջանակներում նրանք ձեռնամուխ են եղել սեպտեմբեր ամսին Երեւանում կազմակերպելու «Հայագիտության առաջին միջազգային համագումարը» հանրապետության նախագահի հովանավորությամբ: Հրավերներ արդեն ուղարկվել են այդ բնագավառի բոլոր մասնագետներին: Համագումարի նպատակն է «գնահատել ձեռքբերումներն այդ ոլորտում, բարելավել համագործակցությունը ակադեմիական շրջանակներում աշխատողների միջեւ եւ նախագծել ուսումնասիրությունների հետագա ընթացքը»:

Չափազանց ընդգրկուն մի նպատակ, որը գուցե հնարավոր չլինի ամբողջովին իրականացնել մեկ համագումարի միջոցով: Արտագաղթի հետեւանքով բավական նվազել է ակադեմիական ուսումնասիրությունների մակարդակը հայրենիքում: Մյուս կողմից, միջազգային համագումարներում ամերիկահայ գիտաշխատողների ոչ միասնական կեցվածքը նպաստել է նրանց նկատմամբ անվստահության մթնոլորտի ստեղծմանը: Այնպես որ դժվարություններն ու մարտահրավերները վիթխարի են: Պետք է հույս հայտնել, որ երկու կողմերը կգիտակցեն խնդրի լրջությունը՝ եւ ահագնությունը ու ջանք չեն խնայի երկխոսության միջոցով մերձեցման եզրեր գտնելու:

Հայագիտությունը շատ կարեւոր բնագավառ է եւ միայն գիտաշխատողների ուսերին չպետք է թողնել այդ ծանր բեռը: Յուրաքանչյուր հայ անհատ կամ խմբավորում պետք է ընդգրկված լինի դրանում: Այս նախաձեռնությունը պետք է պաշտպանվի բոլորի կողմից անխտիր:

Բարեգործական աշխատանքները կարեւոր են եւ ազնիվ առաքելություն ունեն, բայց որոշակի սահմանից այն կողմ բարեգործությունը պետք է բարձրանա առավել վերացական մակարդակի եւ պաշտպանի ակադեմիայի ու համալսարանի նախաձեռնությունները: Նույնիսկ, եթե բոլոր հարցերը միանգամից չլուծվեն մեկ համագումարով, միասնական գործողությունների առաջին քայլերն առնված կլինեն նախագծելու հայագիտական ուսումնասիրությունների հետագա ուղին:

Համագումարում կարող են հնչել տարաձայնություններ կամ տեղի ունենան բախումներ, բայց որ դրանք պետք է կարողանան վերջ տալ ցարդ գոյություն ունեցող բոլոր անհամաձայնություններին եւ անվստահության մթնոլորտին, միանշանակ է:

ԵՐՎԱՆԴ ԱԶԱՏՅԱՆ

695 հազար զորակցություն Զորյան ինստիտուտին

Կանադայի Զորյան ինստիտուտից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ 2002 թվականի ընթացքում իր գոյության 20-ամյակի առթիվ եւ ի գնահատանք իր կատարած հսկայական աշխատանքների, սփյուռքի տարբեր կազմակերպություններից եւ անհատներից ստացել է ընդհանուր առմամբ 695 հազար դոլար:

«Այս նվիրատվությունները շոշափելի գնահատականն էին այն աշխատանքի, որ մենք կատարում ենք», այս առթիվ հայտարարել է տնօրենների վարչության նախագահ պրոֆ. Վարուժ Այվազյանը: «Ես ոգեւորված եմ այն փաստով, որ այդ գումարը մեզ հնարավորություն է տալու շարունակելու մեր ծրագրերը, որոնք միտված են Ցեղասպանության հարցերով զբաղվող գիտաշխատողների նոր սերնդի պատրաստմանը», ավելացրել է ինստիտուտի մարդու իրավունքների բաժնի տնօրեն պրոֆ. Ռոջեր Սմիթը:

Իսկ ականավոր դերասանուհի Արսինե Խանջյանը, որը տնօրենների վարչության անդամ է, նշել է. «Ես հաստատ համոզված եմ, որ ինստիտուտը գիտական ուսումնասիրությունների եւ համեմատական վերլուծությունների կենտրոն է, եւ ուրախալի է տեսնել, թե ինչպես են մարդիկ պաշտպանում նրա առաքելությունը»:

Զորյան ինստիտուտի հիմնադիրներից այժմ նախագահ Գուրգեն Սարգսյանը շնորհակալություն է հայտնել բոլոր նվիրատուներին եւ առ ի երախտագիտություն հայտարարել բոլորի անունները:

Հ.Օ.

ԱՐՎԵՍՏԱՆՈՑ

Մեկ օր մաեստրո Տիգրան Հեքեքյանի աշխարհում

«Հայաստանի փոքրիկ երգիչների» ստուդիայում տոն է. երկարատեւ դադարից հետո վերականգնվել են փորձերը, եւ երեխաները նորից հանդիպել են միմյանց: Ստուդիայի դուռը բացելուն պես քեզ ողողում է ջերմության եւ աշխույժ խանդավառության մի ալիք, որն այնքան ուժգին է, որ մի քանի րոպեից սկսում ես քեզ զգալ նրանցից մեկը... Կան ուրախության այլ առիթներ եւս. սաներից մեկի ծննդյան օրն է, մյուսը պաշտոնապես դարձել է երգչախմբի անդամ:

Դժվար է նկարագրել երեխաների ոգեւորությունը մաեստրոյի ամեն մի դիպուկ խոսքի կամ կատակի առթիվ: Իսկ

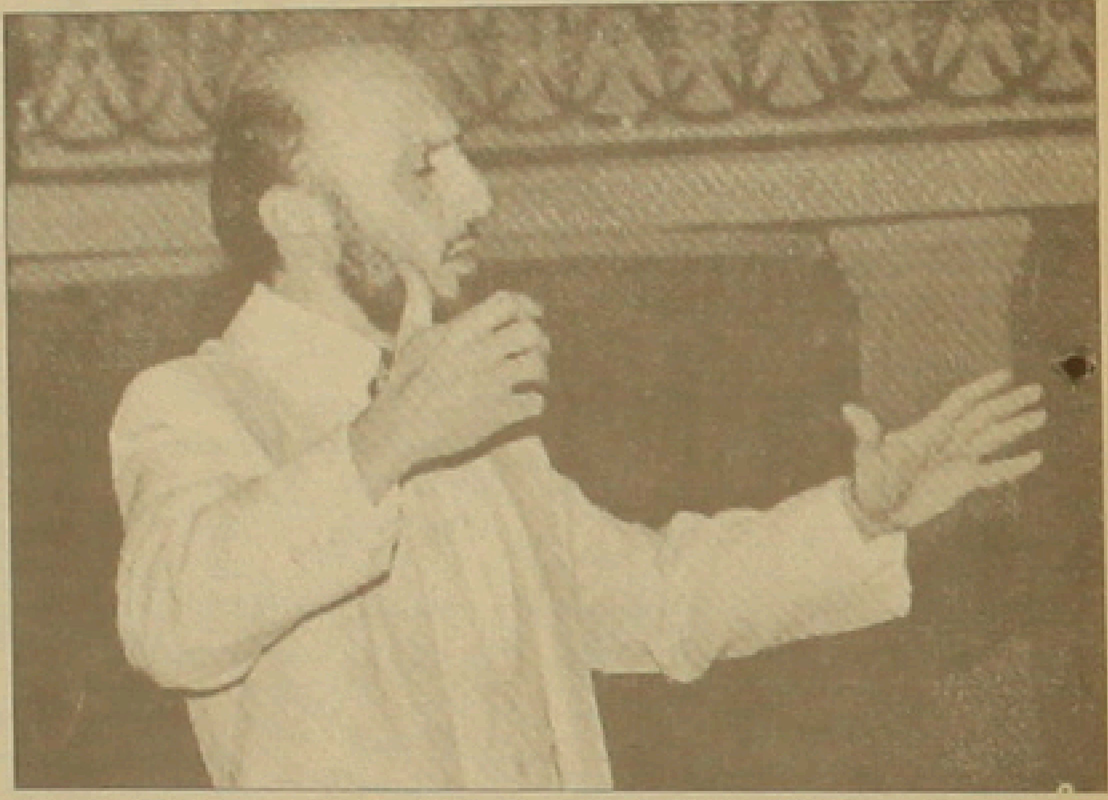

հետո տեղի է ունենում հետեւյալը. աշակերտներից մեկը, որ պատրաստվում է մեկ ամսով արտասահման մեկնել համերգների, հրաժեշտից առաջ երգչախմբի հետ երգում է մի երգ՝ նվիրված մաեստրոյին: Թվում է՝ երեխաները բոլորն էլ գիտեն այդ երգը, եւ զարմանալի բան՝ փոքրիկ երգիչներից շատերի աչքերում երեւացին արցունքներ, ոմանք աշխատում էին թաքցնել, ոմանք էլ բացեիբաց սրբում էին այտերը: Դժվար է ասել՝ երջանկության թե երախտագիտության արցունքներ էին դրանք, սակայն մի բան հաստատ է. յուրաքանչյուրն այդ փոքրիկներից հոգի էր դնում այդ երգի մեջ եւ յուրաքանչյուրը պատրաստ էր դառնալ մի հնչյուն, մի նոտա, եւ միախառնվելով մյուսների հետ, դառնալ մեղեդի եւ նվիրվել մաեստրոյին, այն մարդուն, որը նրանց նվիրել է այնքան մեղեդիներ:

Նա ինքը հիմա նստած է՝ աչքերը հառած գետնին եւ, հավանաբար, չնկատելով, սակայն կռահելով այդ արցունքների մասին: Անհնար է հասկանալ նրա դեմքից, թե ինչ մտքեր են այդ երջանիկ մարդու հանճարեղ գլխում: Երջանիկ, որովհետեւ այդ մի քանի րոպեները բավական են մարդուն իր ողջ կյանքի ընթացքում երջանիկ զգալու համար: Երջանիկ, որովհետեւ ինչպես երգում են երեխաները, ինքն է պարգեւել շատերին երջանիկ մանկություն: Եվ եթե ճիշտ է այն միտքը, որ դիրիժորի ապրումները աշխատանքի ժամանակ հավասար են տիեզերագնացի ապրումներին թռիչքից առաջ, ապա հարց է առաջանում. որտեղի՞ց այդ մարդուն այդքան ուժ ու եռանդ ամեն օր զբաղվելու այդպիսի գործով, եւ այդքան ջերմություն մի քանի տասնյակ փոքրիկներին տալու համար: Ահա թե որտեղից. այն նվիրվածությունը, ջերմությունը եւ սերը, որ նա ստանում է ոչ միայն այսպիսի րոպեներին, այլեւ փոքրիկների հետ շփվելու ամբողջ ընթացքում, փոխհատուցում են հոգեկան ապրումները ու ֆիզիկական հոգնածությունը: Բավական է միայն նայել այդ աչքերի մեջ՝ ուղղված մեկ զույգ աչքերի եւ դրանց մեջ կարդալ յուրաքանչյուր հաջորդ հնչյունի նախաբանը:

Ահա այսպես է մաեստրոն սովորեցնում զգալ այն, ինչ ինքը, փոխանցում է փոքրիկ երգիչներին՝ իր զգացումների հարյուր տոկոսը, դեռ մի բան էլ ավելի, ինչպես մաեստրոն է ասում, որպեսզի գոնե ութսուն տոկոսն էլ հասնի դահլիճին: Սակայն սա միայն արտաքին մասն է եւ աշխատանքային մեկ օրը, բնականաբար, եւ միայն մեկ տոկոսը նրա, ինչ Հայաստանի փոքրիկ երգիչները ստանում են իրենց մաեստրոյից...

Այդ երեկո մաեստրոն հաստատ կվերջացնի աշխատանքը շատ ուշ եւ երբ քուն մտնի, գուցե երազում տեսնի բազում ժպիտներ, թռչող նոտաներ եւ ծափահարություններ: Ի՞նչ իմանաս՝ ինչպիսի՞ն են այդքան տաղանդավոր եւ պատվելի մարդու երազները: Իսկ առավոտյան... առավոտյան կսկսի նոր օր՝ նման նախորդին եւ այնքան տարբեր, օր, որի ընթացքում կատարած աշխատանքը մյուս օրերի աշխատանքի հետ միասին կդառնա նախաբան մի նոր, փայլուն հաղթանակի:

ՄԱՐԹԱ ՂԱԼԱՅԱՆ

Բացվում է համերգաշրջանը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 22-ին Հայաստանի կամերային նվագախումբը «Մոսկվա» կինոթատրոնում հանդես կգա 2003 թվականի բացման համերգով:

«Առաջիկա համերգից ակնկալում եմ լավ տրամադրություն եւ այս տարի նվագախմբի ստեղծագործական մուտքը բարձր նոտայով», - ասաց նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Արամ Ղարաբեկյանը:

Այս տարվա առաջին համերգի ծրագրում ընդգրկվել են Դմիտրի Շոստակովիչի, Շուբերտի եւ Էդուարդ Հայրապետյանի ստեղծագործությունները: Հայ կոմպոզիտորի գործը նվագախմբի հետ կկատարի դուդուկահար, Թաթուլ Ալթունյանի անվան երգի-պարի անսամբլի մենակատար Արարատ Դալլաքյանը:

Անդրադառնալով առաջիկա ծրագրերին, Ա. Ղարաբեկյանը հայտնեց, որ նվագախումբը մայիս-հունիս ամիսներին հյուրախաղերի է մեկնելու Ռուսաստան՝ Սանկտ-Պետերբուրգ, Մոսկվա, իսկ աշնանը՝ Հունաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի մի շարք քաղաքներ:

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

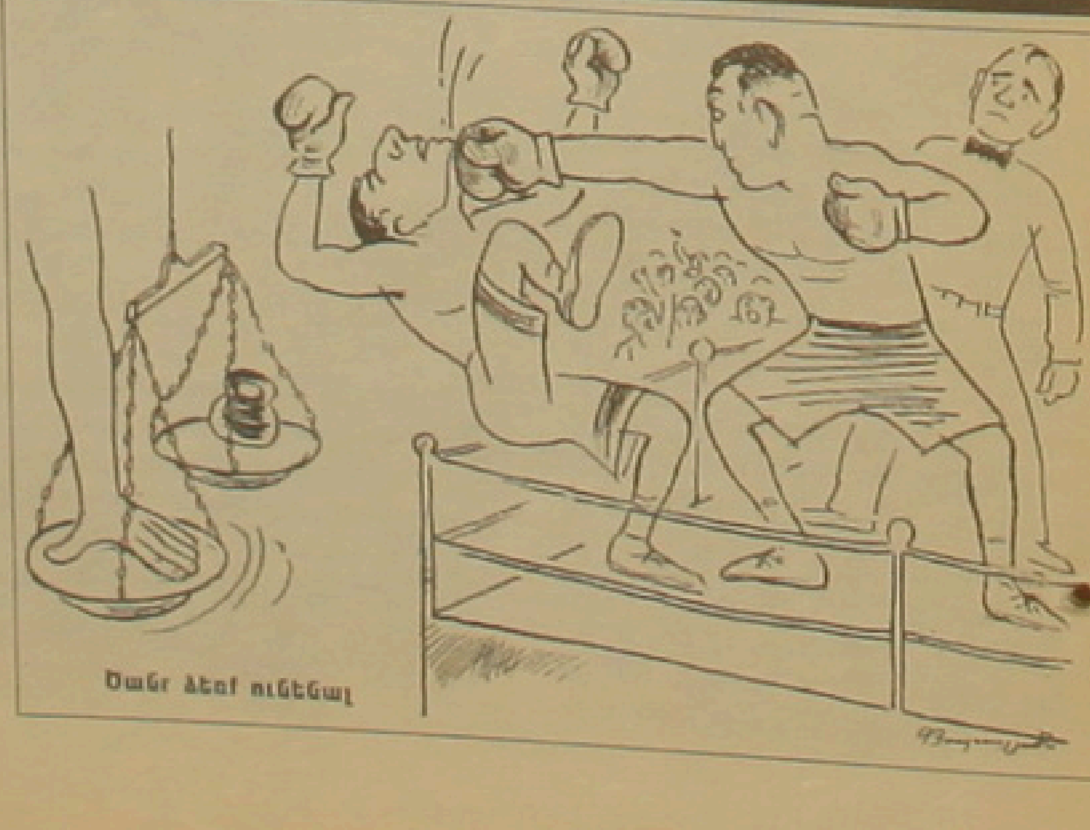

Ծանր ձեռք ունենալ

Հաջողությունն ուղեկցեց դաշտի տերերին

Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 3-րդ տուրի հանդիպումներն անցկացրին նաեւ «C» եւ «D» խմբերում ընդգրկված թիմերը: «C» խմբի առաջատար «Միլանը» սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով հաղթելով Մոսկվայի «Լոկոմոտիվին», լուրջ հայտ ներկայացրեց նվաճելու քառորդ եզրափակիչի ուղեգիրը: Այդ խաղում միլանցիների կազմում բացակայում էր ուկրաինացի Անդրեյ Շեւչենկոն, որին փոխարինած դանիացի Թոմասոնը դարձավ հանդիպման միակ գոլի հեղինակ: 62-րդ րոպեին Ինձագին ձերբազատվելով հյուրերի պաշտպաններից, սլացավ դեպի դարպասը եւ մոտ տարածությունից հարվածեց, սակայն Օվչիննիկովը կարողացավ հետ մղել գնդակը: Վրա հասած Թոմասոնը բացեց հաշիվը: 74-րդ րոպեին Սերժինյոյի անհատական անցումն ավարտվեց հիանալի հարվածով, սակայն գնդակը դիպավ հորիզոնական ձողին: Խաղավերջում «Միլանը» պարտավոր էր կրկնապատկել հաշիվը: Բրազիլացի Սերժինյոն խաբս տվեց «Լոկոմոտիվի» 3 պաշտպաններին եւ հարվածի դուրս բերեց Ինձագուն, սակայն վերջինիս հարվածը հետ մղեց Օվչիննիկովը: «Լոկոմոտիվն» այս խաղում կազմի հետ կապված դժվարությունների հանդիպեց: Վնասվածքի հետեւանքով խաղին չմասնակցեցին հիմնական հարձակվողներ նիգերիացի Օբիորան եւ բրազիլացի Ժուլիո Սեզարը, պաշտպան Վադիմ Եվսեեւը որակազրկված էր: «Լոկոմոտիվի» հարձակման գծում հանդես եկած Մաքսիմ Բուզնիկինին եւ Ռուսլան Պիմենովին այդպես էլ չհաջողվեց լրջորեն սպառնալ «Միլանին»:

«A» խմբում հանդես եկող Մադրիդի «Ռեալը» չափազանց կարեւոր հաղթանակ տոնեց՝ սեփական հարկի տակ 2-1 հաշվով պարտության մատնելով Դորտմունդի «Բորուսիային»: Խաղի առաջին րոպեներին երկու թիմերն էլ վտանգավոր գրոհներ ձեռնարկեցին: Սկզբում կարող էր աչքի ընկնել Զինեդին Զիդանը, այնուհետեւ հարմար դիրքից վրիպեց Դեդեն: Հետագայում «Ռեալը» տիրեց նախաձեռնությանը: 16-րդ րոպեին պարտավոր էր խփել Ռաուլը: «Բորուսիան» գրեթե ողջ թիմով պաշտպանվում էր, սակայն 30-րդ րոպեին անսպասելիորեն բացեց հաշիվը: Հակագրոհներից մեկի ժամանակ Կոլլերը դուրս եկավ հարվածային դիրք եւ գրավեց «Ռեալի» դարպասը: 43-րդ րոպեին Ռաուլը վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ 56-րդ րոպեին Ռոնալդոն հաղթանակ պարգեւեց «Ռեալին»:

«D» խմբի երկու հանդիպումներում էլ հաջողությունն ուղեկցեց դաշտի տերերին: «Մանչեսթր Յունայթեդը» 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց: Անգլիացիները «Յուվենտուսի» հետ խաղում արդեն 4-րդ րոպեին հասան հաջողության: Անկյունայինի խաղարկումից հետո Բեքհեմը գնդակն ուղարկեց տուգանային հրապարակ, որտեղ պաշտպան Բրաունը գլխի հարվածով գրավեց դարպասը: 85-րդ րոպեին Բեքհեմը հիանալի փոխանցումով հարվածի դուրս բերեց վան Նիստելռոյին, որը դարպասապահի գլխավերեւով գնդակն ուղարկեց դարպասը: Ավելացված ժամանակում Նեդվեդը կրճատեց հաշվի տարբերությունը:

«Բազելը» «Դեպորտիվոյին» հաղթեց շնորհիվ 30-րդ րոպեին Խական Յակինի խփած միակ գոլի: Շվեյցարիայի չեմպիոնն առաջին հաղթանակը տոնեց:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	3	3	0	0	3-0	9
2. Ռեալ	3	1	1	1	4-4	4
3. Բորուսիա	3	1	0	2	3-4	3
4. Լոկոմոտիվ	3	0	1	2	3-5	1

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մանչեսթր	3	3	0	0	7-2	9
2. Յուվենտուս	3	1	1	1	7-4	4
3. Բազել	3	1	0	2	2-7	3
4. Դեպորտիվո	3	0	1	2	2-5	1

ՇԱԽՄԱՏ

Գլխավոր մրցանակը նվաճեց Բոլոգանը

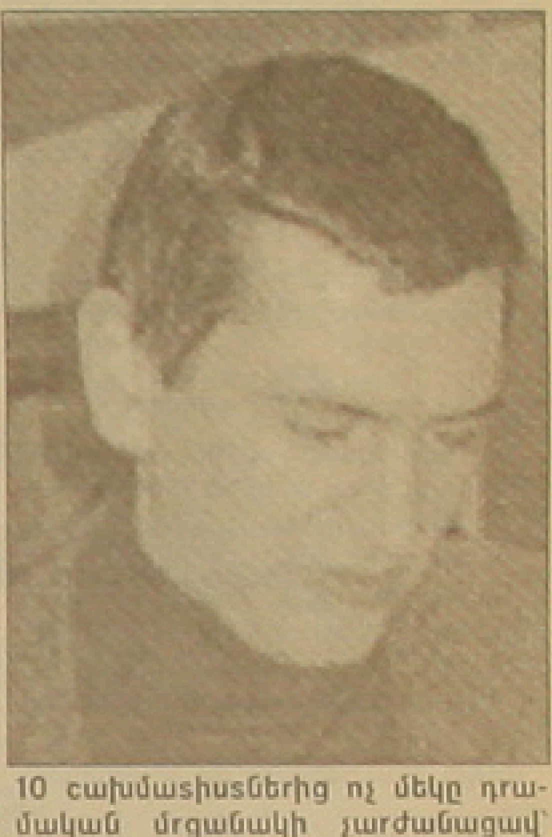

Մոսկվայում ավարտվեց Աերոֆլոտի հովանու ներքո անցկացված շախմատային փառատոնը: 3 մրցաշարերում ընդհանուր առմամբ խաղարկվում էին դրամական 106 մրցանակներ, որոնցից անմասն չմնացին նաեւ հայ շախմատիստները: Նախ՝ տեղեկացնենք, որ մրցաշարի պաշտոնական սայթի տվյալների համաձայն, «C» խմբում Լեւոն Բաբուջյանը 7 հնարավորից վաստակելով 6 միավոր, գրավել է «մաքուր» 2-րդ տեղը՝ արժանանալով 1500 դոլարի: Ինչ խոսք, սա հայ շախմատիստի համար մեծ նվաճում է, երբ հաշվի առնենք նաեւ, որ վարկանիշով Լեւոնը զիջում էր մասնակիցներից շատերին: Իսկ հաղթողն ուկրաինացի Բայրախնին էր (6,5 միավոր), որն արժանացավ գլխավոր մրցանակին (3000 դոլար): 3-րդ տեղում է վիետնամցի Դանգը (5,5 միավոր), որը ստացավ 1200 դոլար: Մեր մյուս մասնակիցները մնացին առանց պարգեւների: Հայկ Վարդանյանը 4 միավորով 36-րդ տեղում է, նույնքան միավորով Ռուսաստանը ներկայացնող Տոնոյանը 39-րդ տեղում է, իսկ Վարդգես Սարգսյանը 3,5 միավորով զբաղեցրել է 55-րդ հորիզոնականը: «C» խմբում հանդես եկան 104 շախմատիստներ:

Իսկ այժմ անդրադառնանք «A» եւ «B» խմբերի մրցաշարերին: Վերջին տուրից առաջ աղյուսակը 6,5-ական միավորով գլխավորող բելառուսցի գրոսմայստերներ Ալեքսեյ Ֆյոդորովն ու Ալեքսեյ Ալեքսանդրովը որոշեցին ռիսկի չդիմել եւ արդեն 8-րդ քայլում միմյանց հետ խաղաղ դաշն կնքեցին: Մոլդովացի Վիորել Բոլոգանը հաղթեց Պերուի չեմպիոն Գրանդա Զունիգային, իսկ Պյոտր Սվիդլերը պարտության մատնեց Գրեգորի Կայդանովին: Արդյունքում Բոլոգանը, Ալեքսանդրովը, Ֆյոդորովն ու Սվիդլերը վաստակեցին 7-ական միավոր: Լրացուցիչ գործակիցներով մասնակիցները նշված հերթականությամբ էլ զբաղեցրին 1-4-րդ տեղերը: Բոլոգանը ստացավ 25 հազար դոլար, 2-3-րդ տեղերը զբաղեցրածները՝ համապատասխանաբար 15 եւ 10 հազար դոլար:

Ցավոք, վերջին տուրերում այնքան էլ հաջող հանդես չեկան հայ շախմատիստները: «A» խմբի մասնակից 10 շախմատիստներից ոչ մեկը դրամական մրցանակի չարժանացավ՝ ցույց տալով համեստ արդյունքներ: Լավագույն արդյունքն ունեցող Աշոտ Անաստասյանը, Լեւոն Արոնյանը եւ Ռաֆայել Վահանյանը (5-ական միավոր) համապատասխանաբար զբաղեցրել են 69-րդ, 71-րդ եւ 76-րդ տեղերը: Մյուս շախմատիստների ցուցանիշներն են՝ 103, Արտաշես Մինասյան՝ 4,5, 108, Գաբրիել Սարգսյան՝ 4,5, 134, Տիգրան Պետրոսյան՝ 4, 153. Հովհաննես Դանիելյան՝ 4, 170. Արա Մինասյան՝ 3,5, 175, Տիգրան Նալբանդյան՝ 3,5, 193, Աշոտ Նադանյան՝ 2,5:

Իսկ ահա «B» խմբում հայ շախմատիստների ելույթներն առավել հաջող էին: Լավագույն արդյունքը ցույց տվեց Տիգրան Քոքանջյանը (6,5 միավոր): Ցավոք, վերջնական արդյունքները դեռ չեն հրապարակվել եւ դժվար է առայժմ Տիգրանի կոնկրետ տեղը նշել: Նա 6,5 միավորով բաժանել է 5-14-րդ տեղերը՝ արժանանալով դրամական պարգեւի: 5,5-ական միավոր վաստակած Դավիթ Պետրոսյանն ու Էլինա Դանիելյանը բաժանել են 31-51-րդ տեղերը: 5 միավոր վաստակեցին Արթուր Չիբուխչյանն ու Դավիթ Հարությունյանը, կես միավոր պակաս է վաստակել Վարդան Դանիելյանը, իսկ Ջեյրանյանն ունի 3,5 միավոր:

Մրցաշարն ուժեղ կազմ է հավաքել

Շախմատի Լինարեսի ավանդական մրցաշարն ամեն տարի բավական ուժեղ կազմ է հավաքում: Բացառություն չի կազմի նաեւ փետրվարի 22-ից մարտի 9-ը կայանալիք հերթական սուպերմրցաշարը, որը ՖԻԴԵ-ի 20-րդ կարգին է դասվում: Երկու շրջանով անցկացվելիք մրցաշարում հանդես կգան ՖԻԴԵ-ի վարկանիշային աղյուսակում առաջին երեք տեղերը զբաղեցնող Գարրի Կասպարովը (2847), դասական շախմատի աշխարհի չեմպիոն Վլադիմիր Կրամնիկը (2807) եւ Վիշվանաթան Անանդը (2753), շախմատի աշխարհի միացյալ մրցամարտի կիսաեզրափակիչում Կրամնիկի մրցակից հունգարացի Պետեր Լեկոն, որն աշխարհում 5-րդ վարկանիշն ունի (2736): Պայքարի մեջ կներգրավվեն նաեւ ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովը (2734), իսպանացի Ֆրանսիսկո Վալյեխոն (2629) եւ ադրբեջանցի պատանի գրոսմայստեր Թեյմուր Ռաջաբովը (2624), որն առաջին անգամ է մասնակցելու Լինարեսի մրցամարտին:

Այժմ էլ Էտյենն է հրաժարվում մենամարտից

Նախորդ համարում հայտնել էինք, որ Մայք Թայսոնը հիվանդության պատճառով հրաժարվել էր փետրվարի 22-ին Կլիֆորդ Էտյենի հետ մենամարտից: Սակայն Թայսոնը փոխել է որոշումը եւ պատրաստ է ռինգ դուրս գալ Մեմֆիսում: Բայց այժմ էլ Էտյենն է հրաժարվել մենամարտից, նշելով, որ ինքը չի պատրաստվում պարել Թայսոնի նշած կանոններով, «զոհ» դառնալ նրա քմահաճույքներին: Էտյենն առաջարկել է Թայսոնին այլ մրցակից որոնել: Եթե մենամարտը չկայանա, ապա կազմակերպիչները ֆինանսական զգալի կորուստներ կունենան, որոնք կկազմեն 1,4 մլն դոլար: Արդեն վաճառվել է ավելի քան 10 հազար տոմս:

Ուկրաինացիները մտան կիսաեզրափակիչ

Իտալիայում անցկացվող ֆուտզալի Եվրոպայի առաջնության մասնակից 8 հավաքականներից առաջինը կիսաեզրափակիչ մտան ուկրաինացիները: 2-րդ խաղում էլ Եվրոպայի փոխչեմպիոնը կրկին մրցակցի դարպասը 7 գնդակ խփեց: Այս անգամ ուկրաինացիները 7-4 հաշվով պարտության մատնեցին պորտուգալացիներին: Ուկրաինացիներից 5 գոլ խփեց Սերգեյ Կորիծեն, 2 անգամ աչքի ընկավ Ալեքսանդր Կոսենկոն: Դաշտի տերերը 5-1 հաշվով պարտության մատնեցին չեխերին:

Հաղթական մեկնարկ

Բուենոս Այրեսում մեկնարկել է թենիսի տղամարդկանց մրցաշար, որի մասնակիցների թվում է նաեւ արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը: Նա հաջող սկսեց մրցաշարը՝ 6-1, 6-3 հաշվով պարտության մատնելով իր համերկրացի Ֆրանկո Սկիլարիին: Իսպանացի Կառլոս Մոյան հաղթեց էկվադորցի Մասային (6-2, 6-2): Հաջորդ փուլ մտան նաեւ Լուիս Օռնան, Գիլյերմո Կորյան, Լուիս Խոռնան, Ֆելիքս Մանտիլյան, Գուստավո Կուերտենը, Ֆեռնանդո Մելիգենին, Գաստոն Գաուդիոն, Ագուստին Կալյերին:

Նահանջ մեկ տեղով

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների վարկանիշային հերթական ցուցակը, որը նախորդ ամսվա համեմատ էական փոփոխությունների չի ենթարկվել: ՀՀ հավաքականը եւս մեկ հորիզոնականով նահանջել է՝ զբաղեցնելով 111-րդ տեղը: Հավաքականի վարկանիշը 2 միավորով նվազել է (397): Լավագույն տասնյակում Արգենտինան ու Գերմանիան տեղերով փոխվել են: Եվրոպայի առաջնությունում ՀՀ հավաքականի մրցակիցներից 100 լավագույնների թվում են Իսպանիան (3-րդ տեղ), Ուկրաինան (46-րդ տեղ) եւ Հունաստանը (47-րդ տեղ): Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հավաքականներից լավագույն արդյունքը պատկանում է Ռուսաստանին (21-րդ տեղ, 664 միավոր): Մյուս հավաքականների ցուցանիշներն են. 62. Էստոնիա՝ 523, 75. Բելառուս՝ 487, 76. Լատվիա՝ 487, 92. Վրաստան՝ 455, 103. Ուզբեկստան՝ 419, 104. Լիտվա՝ 416, 114. Մոլդովա՝ 384, 117. Ադրբեջան՝ 381, 120. Ղազախստան՝ 377, 135. Թուրքմենստան՝ 309, 170. Տաջիկստան՝ 176, 173. Ղրղզստան՝ 161:

Լավագույն տասնյակն այսպիսի տեսք ունի.

1. Բրազիլիա	852
2. Ֆրանսիա	784
3. Իսպանիա	783
4. Արգենտինա	768
5. Գերմանիա	762
6. Հոլանդիա	754
7. Թուրքիա	735
8. Անգլիա	731
9. Մեքսիկա	729
10. ԱՄՆ	721

Սկսվել է աբոնեմենտների վաճառքը

Հունիսի 18-29-ը Ֆրանսիայում տեղի կունենա ֆուտբոլի Կոնֆեդերացիայի գավաթի հերթական խաղարկությունը: Ֆրանսիայի խաղադաշտերում գլխավոր մրցանակի համար մրցավեճի կբռնվեն Բրազիլիայի, Կամերունի, Կոլումբիայի, Նոր Զելանդիայի, ԱՄՆ-ի, Թուրքիայի, Ֆրանսիայի եւ Ճապոնիայի հավաքականները: Խաղերը տեղի կունենան Լիոնի, Սենտ Էտյենի, Փարիզի «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտերում: Մրցաշարի մասնակիցների վիճակահանությունը տեղի ունեցավ փետրվարի 12-ին «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում՝ Ֆրանսիա-Չեխիա մրցախաղից առաջ:

Արդեն սկսվել է մրցաշարի աբոնեմենտների վաճառքը: Առայժմ վաճառքի են հանվել 2 տեսակի աբոնեմենտներ: Առաջինը նախատեսվում է միեւնույն քաղաքում կայանալիք խմբային մրցաշարի 4 խաղերի, այդ թվում՝ Բրազիլիայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականների մասնակցությամբ մեկական հանդիպումների համար: 2-րդ տեսակի աբոնեմենտը հնարավորություն կընձեռի հաճախել խմբային մրցաշարի 4 եւ եզրափակիչ փուլի 2 խաղերի: Այդ աբոնեմենտները կարելի է պատվիրել ինտերնետով ՖԻՖԱ-ի պաշտոնական սայթում: Հետագայում ֆուտբոլասերներին կառաջարկվի եւս 2 աբոնեմենտ: Դրանցից մեկը հնարավորություն կտա ներկա գտնվելու Լիոնում կայանալիք կիսաեզրափակիչ խաղին եւ Սենտ-Էտյենում անցկացվելիք 3-րդ տեղի համար հանդիպմանը, մյուսը՝ կիսաեզրափակիչ 2-րդ խաղին ու «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում կայանալիք եզրափակիչ մրցախաղին: Իսկ առանձին խաղերի տոմսերը վաճառքի կհանվեն մայիսին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ջելկյավիչյուսը հրաժարական տվեց

Ֆուտբոլի Լիտվայի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բենիամինաս Ջելկյավիչյուսը հրաժարական է տվել: Նա մարզում էր նաեւ Կալինինգրադի «Բալթիկան», որում կշարունակի աշխատանքը: Թափուր տեղի համար պայքարում են Լիտվայի օլիմպիական հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ալգիմանտաս Լյուբինսկասը եւ ազգային հավաքականի ու Վիլնյուսի «Ժալգիրիսի» նախկին խաղացող Վալդաս Իվանաուսկասը:

Չինովնիկները փրկեցին ֆուտբոլը

Իտալիայի խորհրդարանը հավանություն է տվել բյուջեի նոր օրենքին, որի համաձայն ֆուտբոլի «A» սերիայի ակումբներին 10 տարով մոտ 2 մլրդ եվրոյի վարկ են հատկացրել: Այսպիսով, ինչպես նշում է Gazzeta dello Sport թերթը, չինովնիկները փրկեցին ֆուտբոլը:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱԲՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՓԱՍՏԵՐ

Ընտրությունների ընթացքում ընդդիմության կողմից արված ընտրախախտումներ

Մալաթիա-Սեբաստիա

Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի ընտրատարածքներում արձանագրվել է 2 խախտում:

1. Ա-3 թաղամաս, «Նարինե» մ/մանկապարտեզ, թիվ 0235/11:
Ս. Դեմիրճյանի օգտին քվեարկող ոմն քաղաքացու կողմից փորձ է արվել քվեարկել ուրիշի անձնագրով:

2. Բ-4 թաղամաս, «Սեբաստիա կրթահամալիր», թիվ 0239/11: Հանձնաժողովի անդամների վրա Ս. Դեմիրճյանի շտաբի ներկայացուցիչները ճնշում գործադրելու փորձ են արել:

Երկու փաստերն էլ արձանագրվել են:

Արաբկիր

Շիրվանզադեի անվան դպրոցում Ս. Դեմիրճյանի վստահված անձը խանգարել է ընտրության ընթացքը: Անհայտ խումբ մտել եւ ահաբեկել է, թե երկրի ղեկավարը փախել է, սպառնացել են հանձնաժողովի անդամներին:

Հ. Գալստյանի անվան թիվ 83 դպրոցում մտել են եւ ահաբեկել հանձնաժողովին: Փաստը արձանագրվել է՝ ահաբեկել են հանձնաժողովի նախագահին: Տարածվել են թռուցիկներ, թե իբր երկրի նախագահի եւ մյուս ղեկավարների ընտանիքները հեռացել են երկրից:

Նոր Նորք

Շտաբը 4 ժամ եղել է շրջափակված 300-400 մարդկանցով, որոնք հայտարարել են, թե շտաբն իբր բաժանում է 2000 դրամ յուրաքանչյուրին, եւ դրանց մեջ եղել են ՀԺԿ տարածքային շտաբի անդամներ: Այս դեպքի պատճառով շտաբի աշխատանքները մի քանի ժամով դադարեցվել են:

Քանաքեռ - Զեյթուն - Արաբկիր

Ավտոմեքենայով անհայտ մարդիկ շրջում են, մտնում են ընտրատարածքներ, ահաբեկում, ասում, որ նախագահը հեռացել է երկրից: ԵԱՀԿ-ի դիտորդները տեղեկացվել են:

103 դպրոցում տեղամասի մոտ հավաքվել են մի խումբ մարդիկ, որոնց ասվել է, թե իբր գումար են բաժանում Ռ. Քոչարյանի կողմնակիցները: Խանգարվել են տեղամասի աշխատանքները:

Էրեբունի

Գրիգորյան Աշոտ, ՀԿԿ-ի կողմից տարածքային հանձնաժողովի անդամ: Կապի եւ ազդանշանների ուղեմասի պետ: Քարոզում էր Ա. Գեղամյանի օգտին:

Էրեբունի համայնքի ընտրատարածքի տեղամասերից մեկում պարզվել է, որ նույն անձը (Բաղդասարյան Ռաֆիկ Կարլենի) ունեցել է թե տեղական դիտորդի վկայական (թիվ 253, տրված 17.02.03.) եւ թե Ստեփան Դեմիրճյանի վստահված անձի վկայական, որոնց պատճենները գտնվում են մեզ մոտ:

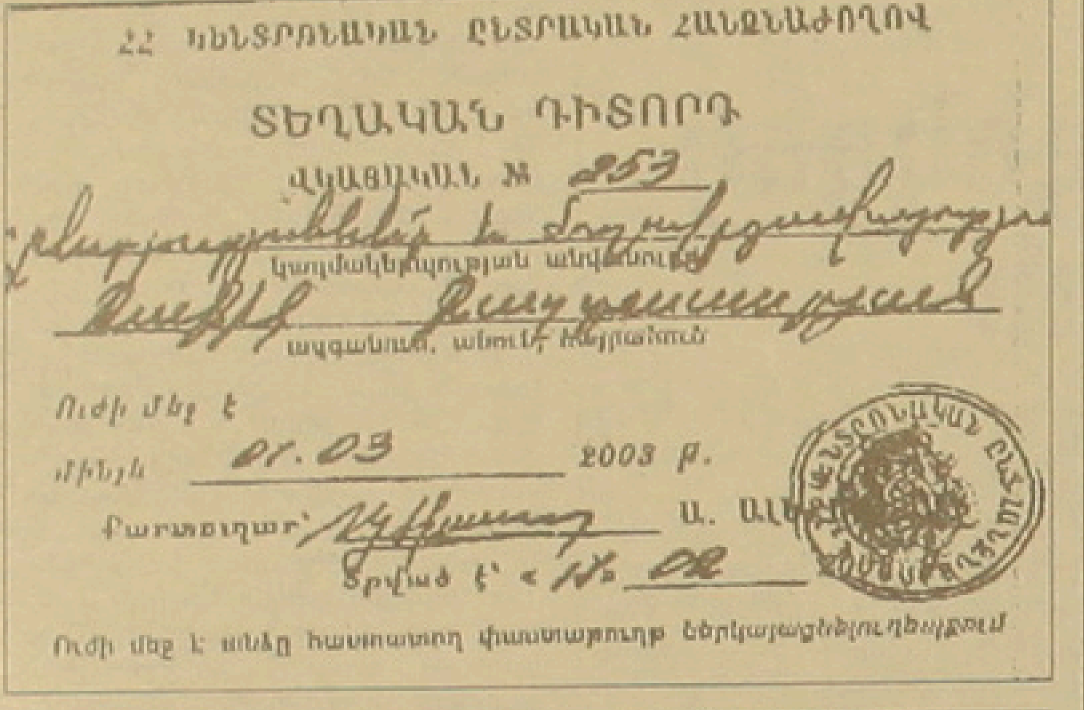

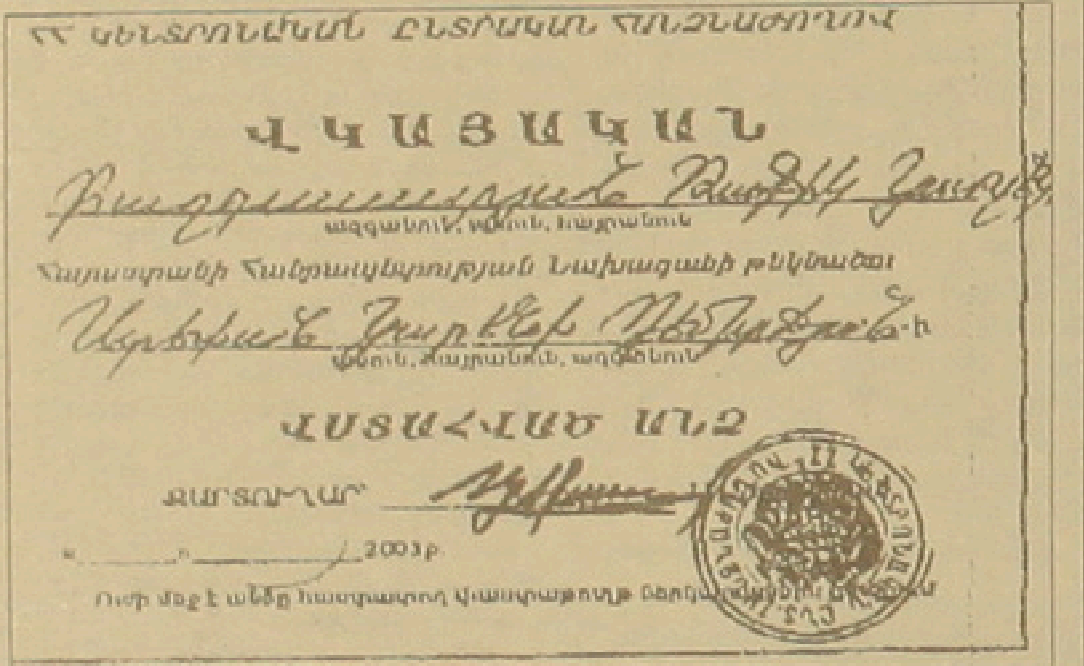

Էրեբունի համայնքի ընտրատարածքներից մեկում հանձնաժողովի անդամների վստահված անձերի եւ դիտորդների ջանքերով կանխվել է անհայտ անձի կողմից Ա. Գեղամյանի անունով լրացված 29 քվեաթերթիկ քվեատուփի մեջ գցելու փորձը:

Փաստի վերաբերյալ կազմվել է արձանագրություն:

Արարատ

Ահազանգ է ստացվել բնակչությունից, որ Արարատ գյուղում ընտրողներին փող են բաժանում եւ տանում ընտրությունների:

Երեւանի թիվ 42 ընտրատարածքի հանձնաժողովի նախագահ Ս. Մեսրոպյանը զեկուցագրով հայտնել է, որ ԱԺ պատգամավոր, Ս. Դեմիրճյանի շտաբի պետ Ս. Եղիազարյանը իր շքախմբով շրջում է թիվ 42 ընտրատարածքի տեղամասով, խանգարում է հանձնաժողովի աշխատանքները, իրականացնում է քարոզչություն, ահաբեկում հանձնաժողովի անդամներին եւ նախագահներին:

Նորք - Մարաշ

Մի շարք տեղամասերում ընդդիմության թեկնածուների վստահված անձինք մեկից ավելի էին:

Կենտրոն

Արշակ Սադոյանը մի խումբ մարդկանցով շրջել է Կենտրոն թաղամասի մի քանի ընտրատարածքներում (թիվ 10 դպրոց), որտեղ փորձել է սրել իրավիճակը եւ իրականացրել է քարոզչություն:

Թելմանի անվ. դպրոցում տեղակայված ընտրատեղամասում Վ. Մանուկյանի եւ Ա. Կարապետյանի վստահված անձինք քարոզել են եւ փորձել են քվեաթերթիկներ գցել քվեատուփ:

Խախտման մասին կազմվել է արձանագրություն:

Պուշկինի անվ. դպրոցում Ա. Գեղամյանի վստահված անձը քարոզչություն է արել տեղամասում:

Արձանագրություն է կազմվել եւ հեռացվել է տեղամասից:

Աջափնյակ

Աջափնյակ համայնքում ժամը 15.00-16.00-ի սահմաններում թիվ 118 դպրոցում գտնվող ընտրատարածքում ԱԺ պատգամավոր Էմմա Խուդաբաշյանը հայտարարել է, որ «Ռ. Քոչարյանը վաղվանից չի գործելու», եւ սկսել է քարոզել Ս. Դեմիրճյանի օգտին: Իսկ երբ նրան դուրս են հրավիրել, նա չի ենթարկվել եւ աղմուկ է բարձրացրել: Տեղեկությունը հաղորդել է հիշյալ ընտրատեղամասի հանձնաժողովի անդամներից մեկը:

Հայաստանում նախագահական ընտրությունների լուսաբանման մոնիտորինգի նախնական հաշվետվություն

Երեկ ժուռնալիստի տան կլոր սեղանի հյուրերը՝ Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը, փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանը, Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի տնօրեն Մարկ Գրիգորյանը եւ ժուռնալիստների միության նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը ներկայացրին Հայաստանում նախագահական ընտրությունների լուսաբանման մոնիտորինգի նախնական հաշվետվությունները, որն ընթացել է նախընտրական ողջ ժամանակաշրջանում: Մոնիտորինգն ընդգրկել է 9 հեռուստաընկերություն, 1 ռադիոընկերություն, 17 թերթ: Քաղաքական քարոզչության համար եթերաժամ եւ թերթային տարածք տրամադրելու ֆինանսական ցուցանիշներին, գովազդային նյութերի մատուցմանն առնչվող օրենսդրության էական խախտումներ չեն գրանցվել: Իսկ հեռարձակող ԶԼՄ-ներն ընդհանուր առմամբ չապահովեցին ընտրարշավի հավասարակշռված լուսաբանումը: Տպագիր ԶԼՄ-ներն ամբողջությամբ ապահովեցին նախընտրական արշավի լուսաբանման պլյուրալիզմը: Նրանցից յուրաքանչյուրը հանդես էր գալիս որոշակի քաղաքական դիրքերից: Զանգվածային լրատվամիջոցների նշանակալի մասն ընտրարշավը պասսիվ է լուսաբանել եւ նախընտրական պայքարի լուսաբանման հիմնական ծանրությունը բաժին էր ընկել հեռարձակվող լրատվամիջոցներին: Իսկ Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի անցկացրած մոնիտորինգը եկել էր այն եզրահանգման, որ «ընտրությունների լուսաբանումն անաչառ, հավասարակշռված, արդարացի եւ անկողմնակալ ճանաչել չի կարելի: Քարոզարշավի լուսաբանումը ցույց տվեց, որ հայաստանյան լրատվամիջոցներն իրենց լսարանին առաջարկում էին խմբագրական մեկնաբանություններով ուղեկցվող նորություններ: Հեռուստադիտողները, ռադիոլսողները եւ ընթերցողները ստանում էին տեղեկատվություն, որն ուղեկցվում էր ցուցումներով»: Մոնիտորինգի խումբը փաստում է, որ 2003 թ. նախագահական ընտրությունների նախընտրական քարոզարշավի լուսաբանումը միջազգային չափանիշներին չի համապատասխանում:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՄԱՀԱԽՈՍԱԿԱՆ

Հայաստանյայց ավետարանական եկեղեցի
Վերապատվելի Յուրի Ավանեսյան

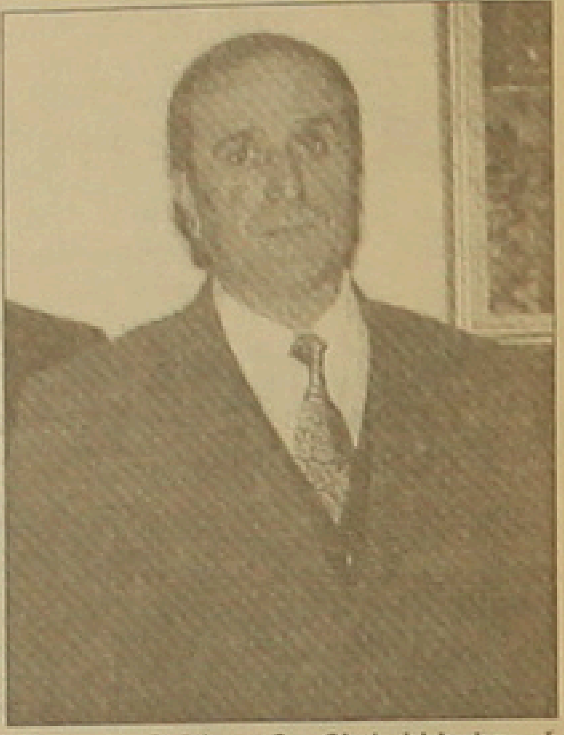

2003 թ. փետրվարի 19-ին, կյանքի 54-րդ տարում մահացավ Հայաստանի Ավետարանական եկեղեցիների միության նախագահ, Հայաստանի Ավետարանական մկրտական քրիստոնյաների եկեղեցու առաջնորդ Վեր. Յուրի Ավանեսյանը:

Վերապատվելի Յուրի Ավանեսյանը խորհրդային եւ Հայաստանի անկախության տարիներին հավատարիմ մնալով քրիստոնեական հավատքին, համարձակորեն իրականացնում էր Աստծո կողմից իր վրա դրված պարտականությունը, այն է՝ քարոզել Հիսուս Քրիստոսի փրկության ավետարանի բարի լուրը:

Վերջին տասը տարիներին Վերապատվելին ակտիվ մասնակցություն էր ունեցել Հայաստանի Աստվածաշնչային ընկերության եւ «Ջինիշյան» հիշատակի հիմնադրամի աշխատանքներին: Նա Հայ ավետարանական համաշխարհային եւ Միջազգային ավետարանական մկրտական քրիստոնյաների խորհուրդների անդամ էր:

Վերապատվելի Յուրի Ավանեսյանը սիրված էր եկեղեցու եւ բոլոր իրեն ճանաչողների կողմից:

Հանգուցյալի հետ հրաժեշտը տեղի կունենա Երեւանի Ավետարանական մկրտական քրիստոնյաների եկեղեցում (Նար-Դոսի փող. թիվ 90) ուրբաթ, փետրվարի 21-ին, ժամը 17–19-ը, հուղարկավորությունը՝ փետրվարի 22-ին, ժամը 13-ին:

ՀԱՅ ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐ. ՌԵՆԵ ԼԵՎՈՆՅԱՆ

Ա/ձ-ռիէլտոր «Արմեն Քարամյան»-ը տեղեկացնում է, որ Երեւանի «Աղամանդ» ապրանքահումքային բորսայի հարթակում շարունակվում է ք. Աշտարակ, Գ. Նժդեհի 40 հասցեում գտնվող 257.2 քմ ընդհանուր մակերեսով բնակելի տան աճուրդային վաճառքը:

Մեկնարկային գինը՝ 125.000 դոլարին համարժեք դրամ:

Աճուրդները՝ դասական եղանակով, յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13:00-ից, ք. Երեւան, Մհեր Մկրտչյան 25 հասցեում:

Տեղեկությունների համար դիմել Ա/ձ-ռիէլտոր «Արմեն Քարամյան»-ին:
Հեռ. (09) 41 6818 կամ 56-31-15, 56-48-83:

529353
ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է Рубин հեռուստացույց 51 սմ տրամագծով, էկրանը TOSHIBA մակնիշի, տեխ. մասերը արտասահմանյան: Գինը՝ 65 դոլար: Հեռ.՝ (09)423833
- Տրվում է վարձով 2 սեն. բն. կենտրոնում (5/2) բոլոր հարմարություններով: Գինը՝ 200 դոլար: Հեռ.՝ 538341:
- Վաճառվում են մեքենայի դինամիկներ, SONY XS-GT 6934, 230 WATT: Գինը՝ 53 դոլար: Հեռ.՝ (09)423833:
- Վաճառվում է 1994 թ. արտադրության «Գազ 31029» մակնիշի ավտոմեքենա, մոխրագույն, բնական գազով: Հեռ.՝ 553232 (տուն):
- Վաճառվում է 1991 թ. արտադրության «Վազ 2106» մակնիշի սպիտակ գույնի մեքենա, վազքը՝ 130 հազար կմ: Գինը՝ 1600 դոլար: Հեռ. 29-92-27, Սոս:
- Վաճառվում է 2 սեն. բնակարան Տերյան 65 հասցեում, 5/2 հարկ, ունի փակ պատշգամբ, վերանորոգված չէ: Գինը՝ 60.000 դոլար: Հեռ.՝ 52-42-73 (17:00-ից հետո):
- Վաճառվում է մեքենայի հեղուկ գազի սարքավորում՝ իր բոլոր պարագաներով: Գինը՝ 80 դոլար: Հեռ.՝ 531439 (Արմեն):
- Վաճառվում է BECKER ռոյալ: Գինը՝ 2000 դոլար: Հեռ.՝ 589467:
- Վաճառվում է ննջարանի հարավսլավական «Լուի» սպիտակ կահույք: Գինը՝ 750 դոլար: Հեռ.՝ 589467:
- Վաճառվում է 2 սեն. բն. կենտրոնում, օպերի թաղում, 1-ին հարկ, 66 քմ, 36 քմ բնակմակերես: Հեռ. 530738, Աշոտ կամ Անժելա:
- Կատարվում է տոնական սեղանների, նորապսակների եւ նորածինների ննջասենյակների ձեւավորում, նվերների փաթեթավորում: Հեռ. 28-78-96, Զառա:
- Վերանորոգում եմ բոլոր մակնիշների կարի մեքենաներ: Հեռ.՝ 61-38-71, 58-73-45, Ալբերտ:
- Կատարում եմ էպիլյացիա մեկ ժամը 1500 դրամ: Կարող եմ ցանկացողներին ուսուցանել: Հեռ.՝ 36-40-15, Գայանե:
- Իրավաբանական, ֆինանսավարկային, հաշվապահական խորհրդատվություններ եւ ծառայություններ: Հեռ.՝ 52-63-63, 58-65-33: Հասցեն՝ Տիգրան Մեծի պողոտա 33, բն. 20 (11:00-17:00)
- Տրվում է վարձով մեկ սենյականոց բնակարան Զալյան փողոց 3 («Արմենիա» հյուրանոցի հարեւանությամբ), ընդ. տարածքը 45 քմ, կապիտալ վերանորոգված, տաք ու սառը ջուր, 11/10 հարկում: Տրվում է վարձով կահույքի եւ կենցաղային տեխնիկայի հետ, հեռ. 53-36-07, զանգահարել մինչեւ 21.00-ն:
- Վաճառվում են կարի մեքենաների եռաֆազ շարժիչներ: Կարի մեքենա «Վերիտաս», գինը 100 ԱՄՆ դոլար, նաեւ տարբեր նյութերից տոպրակներ կարող մեքենա «Դոբլ», գինը 100 ԱՄՆ դոլար: Ակորդեոն «Վոլտմեստեր» 80 բասանոց, գինը 100 դոլար, զանգահարել 57-84-87, Արմեն:
- Վաճառվում է 1969 թ. արտադրության «Տվերցա» դաշնամուր, սեւ գույնի: Գինը՝ պայմանագրային: Հեռ.՝ 456569:
- Վաճառվում է լոգարան, սպիտակ գույնի, երկարությունը՝ 1,7 մ, օգտագործված, 80 դոլար: Հեռ.՝ 35 00 33:
- Վաճառվում են մեղվաընտանիքներ: Հեռ.՝ 351854:
- Կատարում եմ մերսում: Հեռ.՝ 642109:
- Վաճառվում է 1 սեն. բն. Տիգրան Մեծի պողոտայում, 9/9: Գինը՝ 7000 դոլար: Հեռ.՝ 260481:
- Հրավիրում եմ համագործակցելու աշխատավարձի միջազգային համակարգում: Հեռ.՝ 527304:
- Վաճառվում է 200 լիտրանոց ջրի բաք: Հեռ.՝ 260099:
- Վաճառվում է գեներատոր 20 կվտ: Գինը՝ 300 դոլար: Հեռ. 441004:
- Վաճառվում է 075 դասի «Распошивалка» տրիկոտաժի կարի մեքենա: Հեռ.՝ 277432 (18:00-ից հետո):
- Վաճառվում է SIEMENS C 35 բջջային հեռախոս իր քարտով: Գինը՝ 220 դոլար: Հեռ.՝ 399124:
- Ռուսաց լեզվի եւ գրականության դասընթացներ աշակերտների, դիմորդների եւ արտասահմանցիների համար, բանավոր խոսքի զարգացում: Պարապմունքները անհատական են: Հեռ. 645626:
- Վաճառվում է երկաթյա դուռ 20x80 սմ: Հեռ.՝ 248780, Գայանե:
- Վաճառվում է գրասեղան՝ իր աթոռով, «գորկա», ծալվող սեղան վեց աթոռով, սպիտակեղենի պահարան, լրագրասեղան, ննջասենյակի կահույք, սրահի կահույք, ճաշասենյակի կահույք: Հեռ. 399124:
- Վաճառվում է 1995 թ. արտադրության AUDI-A8 ավտոմեքենա, գույնը՝ մուգ կանաչ, վազքը՝ 80.000 կմ: Գինը՝ 20.000 դոլար: Հեռ.՝ 610380, 622337:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարաններ 3-րդ մասում եւ Շենգավիթում: Հեռ. 460929 (ժ. 21:00-23:00)
- Վաճառվում է «Радуга 116» դեցիմետրային հեռուստացույց: Հեռ. 220380:
- Վաճառվում է YAMAHA-730 սինթեզատոր, գերազանց վիճակում: Գինը՝ 600 դոլար: Հեռ.՝ 408146:
- Վաճառվում է սեփական տուն, Գաջեգործների 2 փողոց, տուն 8, 130/90 քմ, մշտական ջուր եւ գազ: Վաճառվում է կահույքով: Հեռ. 457869:
- Վաճառվում է «Էրեբունի» գորգ 2x4, PHILIPS տեսամագնիտոֆոն: Հեռ. 645009:
- Վաճառվում է PHILIPS էլեկտրածելի, նոր, փաթեթավորված: Հեռ. 480034:
- Թարգմանում եմ հայերենից ֆրանսերեն եւ հակառակը: Հեռ. 36-75-43, Զոռակ:
- Դասավանդում եմ «C++» ծրագրավորման լեզու սկսնակների հետ: Գինը՝ ամսական 40 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 25-12-74 (բն.), (09)479129, Արարատ:
- Վաճառվում է BMW 728 որոշ պահեստամասեր: Հեռ. 441004:
- Վաճառվում է 2 հատ պլաստիկաս: Հեռ. 544216:
- Վաճառվում է «Ռոնիշ» դաշնամուր երկու ոտնակով: Գինը՝ 700 դոլար: Հեռ. 267211:
- Կպարապեմ գերմաներեն եւ անգլերեն մատչելի գներով: Կատարում եմ նաեւ թարգմանություններ: Հեռ. 626179:
- Վաճառվում է 2 պատուհան ապակիներով, եւ հին ճաշասեղան: Հեռ. 544216:

«Գինդ» տպագրատուն. Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության 20. 2. 2003 Գինը՝ 100 դրամ